

A BEVÁNDORLÓ

MEGJEMEN NAPONTA DELUTAN.

Szerkeszti: SINGER MIHALY.

MAI SZAMUNK ARA 3 CENT.

VIII. évf. 87. szám.

SATURDAY, JUNE 3. — NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, PA., PHILADELPHIA, PA., SZOMBAT, 1911 JUNIUS 3-án.

VIII. Year. No. 87.

AZ ELSŐ LÉPÉS MEGTÖRTÉNT.

Az alapítandó takarékpénztár dolgában.

A tömeges bankbukások, melyek különösen az utóbbi időben gyors egymásutánban estek és károsították meg nagyon is érzékenyen Amerikának munkás magyarságát, állásfoglalásra kényszerítette nemcsak a Bevándorlót, amelynek mint magyar újságnak kötelessége a magyar érdekek megvédéséről gondoskodni, de állásfoglalásra kényszerített oly férfiakat is, akiket sem érdek, sem kötelesség nem fűz a magyarsághoz, akik azonban, látva a "bankárok" pusztító tatarjárását, elhatározták, hogy a garázdálkodások lehető beszűntetésére tesznek valamit. E férfiak között első helyen kell említenünk Konta Sándor urat, aki a Bevándorlóban megpendített eszmének, hogy a magyarság megakartott pénzének megőrzésére és gyűmölészetésére magyar takarékpénztár volna megteremtendő, testet kívánt adni.

Ebből a végből tegnap este a Boulevard-kávéházba érkekezletet hívott egybe. A rekkenő hőszag daczára elég számosan feleltek meg a meghívásnak, de nem annyira számosan, ahogy ezt Konta ur óhajtott volna. Mikor tehát az érkekezletet megnyitotta, kifejezést is adott ennek, majd okos és teljesen tárgyilagos beszédében kifejtette, hogy a gyakorlati bukások és futások problémáinak elhárítására Amerikának gondolkodó magyarságát, a problémák az, lehet-e, kell-e az epidemikus fellépő bankárbetegség ellen védekezni. Szerinte lehet is, kell is s ő hajlandó minden ilyen mozzanatot anyagilag és erkölcsileg támogatni. Hangsúlyozni kívánja, hogy azok a férfiak, akik eddig esatlakoztak a takarékpénztár eszméjének, ettől semminemű anyagi vagy erkölcsi előnyt nem várnak, kivéve azt a tudatot, hogy legjobb erejükkel hozzájárultak egy bajnak orvoslásához, amelynek káros következményei ki sem számíthatók.

Konta ur kifejtette még, hogy a New Yorki magyarságnak egyelőre néhány anyagiában is, erkölcsileg is tekintélyes egyéniséget szűkebb értekezletre meg fogja hívni s ha ezen a takarékpénztár eszméje a helyes mederbe jut, egy későbbi nagybukásból négygyűlésen fogják az ügyet a magyarság szélesebb rétegei elé vinni.

Az érkekezlet ezzel véget ért s mindenki azzal a benyomással távozott, hogy valahára komoly férfiak komolyan karolták fel Ameriká magyarságának egyik legégetőbb kérdését s hogy ez a kérdés kedvezően lesz megoldva. A takarékpénztár létesítésével nemcsak a magyarság résziesül védelemben, hanem maga a bankár-üzlet is. A takarékpénztár csak azt akarja és fogja megakadályozni, hogy a Korláthék, Kleinék, Bódáék és sok más hasonló lelketlen emberek az elhagyott hányaprólékokon zsákmányolhassák ki a hiszékeny

magyarokat. A takarékpénztár vissza fogja állítani a megrendült bizalmat s ezzel nyerni fognak azok a tisztességes magyar bankárok, akik a futóbankárok garázdálkodása révén is áldozatai lettek az általános bizalmatlanságnak.

Mikor a cikket megírtuk, vetünk South Bethlehemből egy levelet, amelyben arról értesítettek bennünket, hogy Ccenteriez ottani gyűmölészet vezetője alatt mozgalom indult meg, mely a South Bethlehem magyarságnak a takarékpénztár eszméjéhez való esatlakozását előzoza.

Reméljük, hogy a többi magyar telep követni fogja South Bethlehem példáját s hogy a mozgalom nemcsak általános és szilárd lesz.

SZERENCSE A BAJBAN.

Rendőr ment meg egy négert a tömeg duhe elől.

William Mitchell, egy harminzéves fekete pénzér, aki E. 160 St. 360. száma alatt lakik, csak egy rendő "energius közbejövésnek" köszönheti, hogy iszonyu halált nem halt tegnap. Hatalmas tömeg üldözte a négert, majd megragadta őt és a Walton Ave. és a 150. utca sarkán az alagút síncire akarta dobni, éppen amikor arra robogott egy vonat.

Az volt az oka ennek a — szerencsére — megakadályozott népiütközletnek, hogy Mitchell toledőben viselkedett két szép leánnyal szemben. Az egyik leányt Edna Collinsnak hívják, a másiknak Mary Buehloff a neve. Sétálgattak tegnap, és a Walton Ave. és a 150. utca sarkán hirtelen megragadta a négert. Tudomást sem vettek felőle, de a néger nem engedett, mind toledőbb lett, szentelenkedni kezdett és ölegetni próbálta a lányokat. Erre ezek a közelben levő parkba menekültek, ott elpanaszolták a járőröknek, melyer támasdás érte őket: amire a nép üldözöbe vette a feketét. Hosszas hajszá után elfogták őt, véresre verték és már a robogva közeledő vonat elé akarták őt vetni az alagút sínpárjára, amikor oda rohant egy rendőr. Sem szóval sem a clubjával nem tudott boldogulni, amíg végre revolvere nagynehezen visszatartotta a népet és az Alexander avenue rendőrállomásra vitte a halálra röhögő négert, ahol azt a két leány panaszára leestették.

ÁRVIZ BUDAPESTEN.

Felhőszakadás nagy károkat okozott.

Kábelgramm jelenti Budapestről, hogy ott tegnap órákig tart felhőszakadás volt, s a város egész területén nagy károkat okozott. Nagyon sok pénz és áruakta megelt vízzel, sok helyütt alámos ta tovább a víz a közuti vasútsínyvonal, úgy, hogy több vonalon kellett szüntetni a közuti közlekedést. A kár nagysága még nincs megállapítva, de bizonyára nagy összegről van szó.

MECHUSULT MERÉNYLET.

Maderot és vendégeit levegőbe akarták röpteni.

Tegnap említettük, hogy Madero, a mexicói forradalmárok vezetője, Juarezból Mexico Citybe való elutazása előtt bált adott. Ma érkezik be az a szenzációs hír, hogy egy hajszálon múlt, hogy a vigasságból nem lett volna katasztrófa ahogy a hált terem nem vált egy tömegsírú. Amíg ugyanis a háltteremben vígan táncoltak és patakokban folyt a pezsgő, az alatt Cruz Rey, Juarez volt polgármestere, rettenetes szándékkal törekedett a mulatók közé. Az örök megsejtették azonban a szándékot és letartóztatták őt. Bombát találtak nála, mely, ha sikerült volna azt a háltterem elvetni, az összes jelenvoitaknak halálát okozta volna. A merénylőt minden valószínűség szerint agyon fogják löni.

Madero nagy testőrség kíséretében és a polgárság lelkesedésének hatalmas megnyilatkozása közbejött, és tegnap Juarez, hogy de la Barrának, az új elnöknek, segítségére legyen a kormány reorganizálásában. Madero ma érkezik Eagle Pass Texas városba s ottan fog megkezdeni területe felújítását, hogy megszakítsa nélkül folytassa az új hazájának fővárosa felé. Utközben néhány beszédet fog azonban mondani azon forradalmárok lecsillapítására, akik még mindig nem akarják a megváltozott helyzetet elismerni.

Juarezben Vilgojei tábornok, aki Madero hadügyi tanácsosa volt, a vezér elutazása után kijelentette, hogy a washingtoni kormány megengedte, hogy felfegyverkezett forradalmárok az ő pártosságára alatt amerikai területen át elhessenek Alsó-California az ottani szociálisták nyomására, akik felkelést rögönöztek. Az Egyesült Államok azért adták meg ezt a szokatlan engedélyt, mert a mexicói szociálisták amerikai vállalatok tulajdonát veszélyeztetik, nevezetesen a Southern Pacific vasutat és a California Irrigated Land Companyt.

A rendezvarások és embergyilkosságok különben még mindig apirerend vannak Mexicoban. Honorábil jelenti, hogy Sinaloa kormányzója, Diego Redat, aki zoros barátság fűzött a megölt Diaz önköz, a forradalmárok legyilkolták. Tlaxcalá, a asomevü állam fővárosát, tegnap megszállta 4000 forradalmár, akik a Madero által kinevezett Prospero Carhuantzi nevű kormányzót elkergették és a saját embereiket, Masuel Sanchezet, állították a helyébe.

A mexicói dolgokkal kapcsolatosan érdekes jelentés érkezett azulról. Azt mondják ugyanis, hogy Ferencz József a betegesége laezára naponta jelentést tette magának a mexicói mozgalomról. Mi ezt nagyon is természetesen találjuk. Iglyne érdeklődnek azon ország iránt, ami, ellenben appellálni fog, mert az aol harminzöt év előtt agyonlőtték Miksa testvérét.

A KÁBELHÍR SZERINT A KIRÁLY DIAZRA VONATKOZÓLAG EZT MONDOTA VOLNA: "DIAZ ÉPP OLY ÖREG, MINT ÉN. MINDEKETTÖNKNEK FEJE MEG ELÉG ERŐS, DE TAGJAINK MÁR MEGGYENGÜLTEK."

Egy Párisból érkezett kábeljelentés szerint Diaz megváltoztatta eredeti tervét és nem fog Spanyolországban telepedni. Az elavagzott ex-elnök egész életét át a hegyek között élt s így orvosának tanácsára most is a hegyek közé megy. A Svájcban fog megpihenni s a hír azt fűzi hozzá, hogy nemcsak a Limantour volt pénzügyminiszter esatlakozni fog hozzája.

GYERMEKRALÓK GARÁZDÁLKODÁSA.

Tízezer dollár váltásdíjat követelnek az elrabolt gyermekért.

Tegnap jutott csak a New Yorki rendőrség tudomására, hogy a "Fekete kéz" tagjai május 4-én elrabolták a Broome st. 356. száma alatt lakó Ch. Buffo jómódú olasz kereskedőnek három éves Salvatore nevű kis fiát. A gyermek az utcaán játszadozott, és ekkor került a banditák kezébe. Azóta több fenyegető levelet kapott Buffo, hogy megüljön a gyermekét, ha nem fizet érte tízezer dollár váltásdíjat, de nem fizetés esetén még a csák tegnap került mindez nyilvánosságra, és pedig azért ilyen későn, mert a gyermek szállt meg a New Yorki olasz detektíviroda egyaránt nagy titkolódzsal kezeltek az esetet. A szülők még tegnap is valóságos jühösöködtek, hogy nyilvánosságra jutott a kisfiu elrablása, és váltig erősítették, Salvatore rokonainál van falun. A gyermek bátyja, a kilencz éves Fred azonban elszöktette magát, hogy, igenis, az édesét elrabolták.

A rendőrség azon a nézetben van, hogy Buffo kifizette a tízezer dolláros váltásdíjat, és csak ezután bízta meg az olasz detektív-irodát a banditák kézrekerítésével.

LESZÁLLITOTT TELEFONDIJAK.

Manhattan és Brooklyn közt öt cent lesz.

Albanyban ülést tartott tegnap a második kerületi Public Service Commission, és akképpen határozott, hogy Manhattan és Brooklyn egyes részére eddig érvényes telefondíjakat augusztus 1-től le kell szállítani.

Manhattannek a 110. utazati délre eső része és Brooklyn között öt cent lesz a telefonozás díja az eddig való tíz cent helyett: Manhattan déli része és Flushing, Richmond Hill meg Jamaica közt pedig tizenöt cent helyett tíz, végül ugyancsak öt cent lesz tíz helyett Manhattan déli része és Astoria, L. I. meg Newtown, L. I. között.

Junius 20-ig kell kijelenteni a New York Telephone Company nak: hajlandó-e engedelmessé válni az új rendnek. Nem valószínű, hogy a társulat igennel fog felelődni, ellenben appellálni fog, mert az új rend egy millió dollár jövedelem-esőkkenést jelent a számára.

GARY SZENZÁCIÓI.

Az acélttrust igazgatója a kongresszusi bizottság előtt.

Elihu Root, aki Roosevelt alatt miniszter volt, most pedig szövetségi szenátor, tette lehetővé az acélttrustnak, hogy veszedelmes ellenfelét, a Tennessee Coal and Iron Companyt elnyelje. Ismertes, hogy az 1907-iki pánikot eszpán ebből a ezből rendezte az acélt-trust.

Gary, az acélt-trust elnöke — a mint washingtoni jelentés hírül hozza — a kongresszusi bizottság előtt azt mondta tegnap, hogy a mikor Roosevelt megkérdőzte Rootot a két acélt-esopot egybelfosztására vonatkozóan, Root úgy nyilatkozott, hogy az teljesen törvényes, amire Roosevelt értesítette Morgant, hogy a szövetségi kormánynak nincs kifogása a kombináció ellen.

Az azonban szenvedélyesen vitatta Gary, hogy a pánikot eszpán a Tennessee Coal and Iron Companykretevése végett idéztek elő, vagy, hogy a terv Morgantól indult volna ki, — sőt Morgant, épp a pániknak véget vetendő, ajánlotta a társulat megvásárlását.

Haront érdekes kijelentést tett tegnap Gary a kongresszusi vizsgálóbizottság előtt: elször, hogy ő személy szerint szivesen látna egy acélt-vilátrustot; másodsor, hogy ő hajlandó volna az eladási árnak az állam által való szabályozására; harmadsor pedig azt vallotta Gary, hogy az acélt-gyárosok közt esendes megegyezés van, hogy ne nyomják le az árakat.

Előadta Gary, hogy most július 3-án és 6-án Brüsszelben (Belgium) nemzetközi gyűlést tartanak a világ minden acélt-lepének a képviselői. A kongresszuson el akarja határozni egy nemzetközi vas-és acél-indezmény létesítését, úgy amint az Amerikában nemzeti formában van meg az American Iron and Steel Instituteban. A nemzetközi intézmény nem a világ acéltiparának a szervezete lenne, hanem csapán olyan tudakozódóiroda-féle, amely nemzetközi acélt-ügyekben nyújtana felvilágosítást.

Az acélt-trust elnöke elmondta azután, hogy a Sherman-féle törvény elavult, amely sohasem volna képes nagy tökélettel egyesülete megakadályozni. Egyetlen győzeszerna nagy korporációknak a kormány által való ellenőrzése. A bizottság elnöke, Stanley képviselője arra a kérdésre, vonatkoztatja-e ezt az acélt-trustra is, azt felelte Gary, hogy igen, hogy az acélt-trust bármikor kész kormányhatóságnak megmutatni a könyveit.

Előadása folyamán elmondta Gary, hogy az 1907-iki pánik után csak nehezen lehetett kikerülni az acélt-trust általános demoralizálódását. Csak a józan ész segítségével, nem pedig külön megegyezéstől ján álltak utját a lezüllesnek. Az Amerikai acélnak külföldön való eladását a főbb termeléstől való megszabadulásnak mondta az is bagoly volt az a bagoly.

EGY ÚJ ÁLLAMPOLGÁR.

Megmenti édes anyját a deportálástól.

Ellis Islandon tegnap meghajoltak — nem, nem az emberi törvény előtt, hanem mert meghajlásra kényszerítette őket egy washingtoni határozat. Egy Zadia Bertoulon nevű török asszonyt trachoma miatt kiázt az ördögzigeti inkvizíció. Az történt azonban, hogy a török nő, akinek röviddel ezelőtt halt meg a férje Délamerikában, Ellis Islandon lehabázott. A baby, egy egészséges fincska, New York egyik szigetén szállott, tehát New York állam területén, az Egyesült Államokban. Négy esztendő agyvelök előtt is természetes mindez, de most azért Ellis Island Ellis Island, hogy ott is természetes legyen, mert ott kápepek magát Ellis Islandot is külföldi területnek, az ott szálltelt gyermekek tehát külföldinek minősíten.

GYERMEKI SZERETET.

Egy fiatal leány tragédiája.

Nem a szokásos öngyilkossági eset az a gázmergezés, amelyről a 19 éves Elsie Panitsky vetett tegnap véget az életének New Yorkban, az 1. utca 92. száma alatt. Az anyja iránt való mélységes szeretet volt tragédiájának az oka.

Mrs. Eva Panitsky, a szép leány anyja, öt hónap óta betegeskedett. A leány otthagya a műhelyt, ahol dolgozott és szépen keréskelt, csak hogy anyja mellett maradhasson. Ápolta is éjjel-nappal. Az asszonyt a napokban bevitték a Beth Israel Hospitalba és megoperálták s amikor tegnap hogyléte iránt érdeklődött a leánya: az orvos kijelentette, hogy Mrs. Panitsky meg fog halni. A szép Elsie erre hazarohant, elküldte apját a kórházba, ő pedig leült levelet írni:

— Ha az anyám meghal — írta: nekem nincs keresni valóm az életben. Tehát meghalok....

Megírta a levelet és kinyitotta a lakásban a gázapókat. Holtan találták őt meg.

EJSZAKAI CSENDELET.

Szerelmespár, két rendőr és egy bagoly.

Tegnap éjszaka köz a kézben, boldog suttogások közt sétált egy szerelmes pár a Central Parkban, a 72. utca közelében. Egyszerre csak megrémülten rebbentek szét: egy barlang felől ugyanis hatalmas katasztrófa történt ma. Villogott a szemé, s a pár, feledve minden szerelmet, rohanna menekült. Két rendőrrel, Terranes Shields-szel és John Flobertyvel találkoztak és azok, rosszat sejtve, izgatottan kérdezték:

— Mi történt?
— Ba-goly... ba-goly! — dadogták a szerelmesek és a barlang felé mutattak.

De ekkor már ott volt a bagoly is rácsapott az egyik rendőr kalapjára, és összevissza karmolta, azután pedig ugyanezt tette a másik rendőr kalapjával. Itt nem használt semmit a club: a bagoly volt az ügyesebb, jól összekarmolta a rendőrök arcazt is. De a rendőrállomáson azt beszélték a rossz nyelvek, hogy talán — nem is bagoly volt az a bagoly.

FERENCZ JÓZSEF.

Hivatalosan jól érzi magát.

Bécsi kábelgramm hozza hírl, hogy Ferencz József királynak nem ártott meg a vasuti utazás Gödöllőből Bécsbe, és, hogy most a schönbrunni kastélyban — mint ezt hivatalosan jelentik — jól érzi magát. Azt is elmondja a hivatalos közlés, hogy az uralkoló tegnap reggeli négy órakor költ fel és hosszabb sétát tett a kastély parkjában.

KATASZTRÓFA A LEVEGŐBEN.

Rómából jelenti egy kábelgramm, hogy a páris-turáni repülőversenyen, Nizza közelében súlyos katasztrófa történt ma. Lucea, franciaia hadnagy, aki a versenyen a franciaia hadgyimnizsterium megbízásából vesz részt, anélkül, hogy a dijkára pályának: Hyeres mellett (Nizza közelében), kétszázhetvenöt láb magasból lezuhant. A repülőgépen Lucea kívül egy Hennequin nevű ur is ült. A hadnagyunk mindkét lába eltörtött, Hennequinnek pedig az egyik lába, de ezen kívül súlyos belső sérüléseket is szenvedett. Egyiknek az életéért sem kötnek reményt az orvosok.

A BEVÁNDORLÓ

A LEGFÜGGETLENEBB, LEG-JOBBSZERKESZTETT AMERIKAI MAGYAR

NAPILAP

MEGJELEN MINDEN DÉLUTAN HÁROM ÓRÁKOR A LEGFRISSEBB HIREKKEL ÉS A LEGVÁLTOZATOSABB TARTALOMMAL KAPHATÓ NEW YORKBAN EGY CENTERT MINDEN UJSÁGELÁRUSÍTÓNÁL.

A NAGY SZÁM

MELYNEK ÁRA HÁROM CENT, TIZENKÉT OLDALRA TERJED ÉS MELLÉKLETE A MAGYAR

SZÉPIRODALOM

GYÖNGYEI TARTALMAZZA. HANGULATOS KÖLTEMÉNYEK, SZEBBÉL-SZEBB ELBESZÉLESEK ÉS SZÓRAKOZTATÓ CIKKEK SÜRÜ EGYMASUTÁNEAN VÁLTJÁK FEL EGYMÁST.

NEW YORKBAN

EZ A NAGY SZÁM SZOMBAT DÉLUTÁN KAPHATÓ MINDEN UJSÁGELÁRUSÍTÓNÁL.

A BEVÁNDORLÓ

NEMCSAK A LEGJOB, DE A LEGOLCSÓBB MAGYAR NAPILAP A VILÁGON. VIDÉKRE EGÉSZ ÉVRE, POSTÁN HÁZHOZ SZALLITVA EGÉSZ ÉVRE CSAK

3 DOLLÁR

ELŐFIZETÉSI DIJAK POSTA-UTALVÁNYON VAGY AJÁNLOTT LEVÉLLEN IGY KÜLDENDŐK:

A BEVÁNDORLÓ

322 E. 72nd STREET
NEW YORK, N. Y.

MINDEN ELŐFIZETŐ, AKI EGY ÉVRE BEKÜLDI AZ ELŐFIZETÉSI DIJAT, MEGKAPJA

... INGYEN ...

"A BEVÁNDORLÓ"NAK 1911-RE SZÓLÓ NAGY KÉPES

NAPTÁRÁT

MELY KÉTSÉGTELENÜL A LEGTARTalmasABB ÉS LEGÉRTÉKESEBB NAPTÁR.

tók, hívők, elvtársak, kíváncsiak, akik a szó szoros értelmében zárandókoltak a koporsóhoz, a melynek födelén egy üveglapon át látni lehetett Achimnak az arczát, amely a hullafoltoktól vörös lett, szinte piros-poszsgás és olyan volt, mintha érne. A koporsónál Achim két leánya áll s mintha nagyon is tudatában volnának érdekes szerepüknek, egy-egy tessékélik azokat, akik eljöttek, hogy még egyszer lássák a halott parasztkirályt. Közben a virasztókat paraszti szokás szerint kenyérrel, pálinkával és tót sajttal kínálják. Egészen lent a kertben, amelyet acetilén-lámpák világítanak meg, ülnek még a siratók — és páratlanul megragadó kép ez: a virágillatoktól terhes kertben ülő parasztlányok és fekete ruhás parasztasszonyok, a mint elkésredésüket és gyűlöletüket imádságos énekekbe fojtják. Reggel egy óráig tartott ez így.

Éjszaka három órákora nagy, villámzó zivatarban újabb izgalom érte Csaba városát. Mennykősapát felgyújtott egy házat, amely a sors különös iróniájából egy tüzoltó volt s amely földig égett. Azután nyomban kitudódott, hogy természeti katasztrófa okozta a tüzvész, mégis az első percekben a haragok kondulása azt az irrtatót gyanút lopta a tulizgatott emberekbe, hogy Achimnak néhány exaltált híve a Zsilinszkyek házáig gyújtotta fel. Szerencsére nem így volt. De a tüzvésznek mégis talán megvolt az a jó hatása, hogy egy katasztrófa képtől távra az emberek elé és őket egymás segítségére utalva, megnyihette a csabai közhangulatot, amelyre az izgalmas napokban nagyon is ráilletett a hamu alatt egy parázsról szóló régi metafora.

Ünnepesi hangulatban kezdődött a temetési nap. Feketeruhás emberek lepték el Csaba utcáit, csoportok fekete zászlókat hordtak körül s bőven lengett a gyászos zászlókból mindenfelé, a középületeken is. Délután tíz órákora a Népegyesületben a parasztpárt vezetősége ülést tartott, amelyen megjelent egy ősz cotelettes, elegáns ur, Ambrus Sándor, Békés vármegye alispánja is. A vármegye alispánja közösen tanácskozott a parasztpárt vezetőivel, akik kétszáztagú rendezőbizottságot alakítottak a rend fenntartása érdekében és az alispánnal szemben szavaltak azért, hogy a délutáni temetésen semmiféle zavargás sem fog történni. Az alispán ezél szemben kötelező ígéretet tett, hogy ő viszont az urt párt részéről fog megakadályozni minden provokációt és különös gondja lesz arra, hogy amíg a temetés tart, Achim exponált ellenségei sem az utcán, sem az ablakokban ne mutatkozzanak a menetnek.

Délután két óra. Csabán szinte orgiákat ül a fekete szín. A piacsteret, a Mészáros-utczát, a Baross-utczát, az Andrássy-utczát s mindazokat az utczákat és teréket, ahonnan a halottas házhoz jutni lehet, rengeteg feketébe öltözött, fekete gyászfátylakat hordó, fekete zászlókat lobogtató nép lepi el. A feketét helyielyekkel közel két, más színű törő meg: a fehér és a piros. Fehérbe vannak öltözve a hajdon leányok, akik ruháikon vékony gyászfátyvot hordanak, piros a színe azoknak a lobogóknak, a melyek alatt, a gyász-zászlók mellett a földművelő-egyesületek felvonulnak. Különösen érdekes az egyik zászló, amelynek vörös selyemszövetére aranybetűkkel rá van hímelve, hogy: "Szabadság, egyenlőség, testvériség."

"Világ munkálkodó népei egyesüljétek." A nemzetközi piros zászlón a párt hazafias és egyben szociális karakteréhez híven, nemzeti színű szalagocská volt. Az egész gyászfátyvot borítja be, csak emberfeletti erővel lehet bejutni a gyászóház udvarára, amely előtt két szuronyos csendőr áll. Nem kis izgalmat okoz a tömegben egy beruggott ember, a kji ezt kiabálja: "Szabadság kell nekünk és ha az urak nem adják meg, akkor lelőjük őket, ahogyan szegény Andrist lelőtték." Az alkoholnak ezt az izgágáját maguk az Achim-párt hívei intik le, ami különben fölösleges, mert a gyászóház közönség között megjelent néhány urformájú emberrel senki olyan alázatosan nem bánik, mint éppen ez a mámoros forradalmár. Az alkohol szennvedélyessé teszi ugyan, de a városi kabát látása újra felkelti benne az urisztály iránt azt a tiszteletet, amit annyi esztendőn át beléje neveltek és beléje vertek.

Csak emberfeletti erővel lehet bejutni a gyászóház udvarára, amely előtt két szuronyos csendőr áll. Nem kis izgalmat okoz a tömegben egy beruggott ember, a kji ezt kiabálja: "Szabadság kell nekünk és ha az urak nem adják meg, akkor lelőjük őket, ahogyan szegény Andrist lelőtték." Az alkoholnak ezt az izgágáját maguk az Achim-párt hívei intik le, ami különben fölösleges, mert a gyászóház közönség között megjelent néhány urformájú emberrel senki olyan alázatosan nem bánik, mint éppen ez a mámoros forradalmár. Az alkohol szennvedélyessé teszi ugyan, de a városi kabát látása újra felkelti benne az urisztály iránt azt a tiszteletet, amit annyi esztendőn át beléje neveltek és beléje vertek.

Az Achim-ház udvarára izgalmas sírás és sivalkodás közben lehozják a koporsót, amelyet körülállanak a Bohus-fivérek, azután Darabos József, Simonka György, a gyulai ügyvéd és Achim egyéb meghitt emberei, végül a család, amely ebben a nehéz perczben minden részvét és szánalom.

Súlyossá teszi a levegőt a ciprusnak, az e városban oly különösen dug ákác-virágnak az illata, amelybe a fullasztó és szenvedélyekkel tápláló rettenetes hőségben oly borzasztóan vegyül az élő sokaságnak és a hullának a szaga. Mindent még lenyomja a tót nyelvű szoltároknak kegyetlenül egyhangú melodija, a mi az egész város népét bánatosan hangossá teszi.

Nagy a tolongás ezen az udvaron, ahol a rendet egyetlen zokogó öreg tót paraszt, Ványik Márton, az Achim-féle egykori parasztujáknak a kihirdője tartja fenn. Neki engedelmessékednek mindannyian és ő csinál utat és helyet az érkező két luteránus papnak, a tót Koren Pálnak és Csepregi Györgynek, a magyar esperesnek, akik a kántortanítótló követe a fűgásban foglalnak helyet, a ravattal szemben. A kántortanító nagy, régi, esattos imakönyvet vesz elő és iskolamesteri hangon, jobb keze mutatóujjával gyengén jelezve a taktust, szoltárt kezd énekelni, amit a sok ezer hívő, elvtárs utána énekel.

A karének megszünik és a tót pap, Koren Pál egyedül fog egy szoltárt éneklésébe. Azt mondják arról a férfitől, hogy vallásos érzései mellett nagy forradalmi erők lakoznak benne. És csakugyan, amint halljuk e mély bugásu gyönyörű férfihangot, mint ha a Cromwell protestáns tábort lelkészei elevenednének meg, azok, akik egyszerre tudták a vallás és a szabadság nevében fanatizálni a katonákat.

Koren Pál rövid éneke véget ért és a gyászházból a menet megindult.

Először a luteránus templom elé vonul, amely a Piacz-teren áll és amely az ágostai egyház magyarországi templomai között a legnagyobb: nyolcezer embert befogadó. E hatalmas templomnak a kertjében, ahonnan embert még nem temettek, helyezik el Achim ravatálát. Hogy a temetés e templomból történik, abban politikai érzéltasság van, Achim személyes híve, Koren Pál, a tót pap akarta megtisztelni a vallásos népevért azzal, hogy a templomból temeti őt. Ehhez szükséges volt a templom gondnokának — aki nem más, mint a két Zsilinszky-fiu apja, — a beleegyezésére és idősebb Zsilinszky Rndre beleegyezett. Helyben hagyta ezt az intézkedést Csepregi esperes is, míg a harmadik luteránus pap, Szeberényi Lajos, Zsigmond, aki Achimnak személyes ellenfele volt, ézelatosan utazott ezekre a napokra Békésbe, ahol átvette az ottani egyetem diszoktorátusát, hogy a gyász-ünnepségen, minden az ő tudta nélkül történjék.

A menet élén haladt, egy mellék-utczában helyezkedik el és a halottaskösi, amelyet Achimnak saját hat lóva húz, befordul a templom kertjébe. A két pap és vagy nyolcezer gyászó bemegy a templomba, amelynek belseje valóban imponáló, két hatalmas karzat futja körül a belsejét ennek a templomnak, amely hatalmas, mint egy katólikus dóm és két emeletnyi magasságu szöszék fölött még egy karzat emelkedik. A közönség mind belepi a templomot, elfoglalják a földszínt, megtelítik a karzatokat, de a padlást is, ahol egy tábla, a templom alapítói között egy Achimot is (Achim A. Pál) sorol fel.

Különösen megkapó a szöszék fölötti karzat, ahol sok száz fehérbe öltözött gyermek feje látszik, leginkább szőke, tót fejek és az egész képet hasonlatossá teszik a nagy Murillo ama táblához, amelyek az angyalfejeknek a sokasága és édes szépsége által tűnnek ki. A kaput is elállják az emberek és hatalmasan telve van a piazcz a szemközti levő kisebb luteránus templomig, amelynek harangja egy itemeru kondul a nagy templommal és a város téglákból épült két tornya katólikus bazilikáig, amely ebben a városban közvetlen a protestáns templom mellett emelkedik.

Bent a templomban elsőnek Csepregi György prédikál. Magyar nyelvű beszéde kezdetén emlékeztetett arra a jelenléte, hogy amikor Achim L. Andrástnak a legutolsó választáson átnyújtották a mandátumot, egy esillag éppen az evangélikus templom előtt futott alá.

Emlékeztek, keresztényen testvéreim, arra — szoltolt a pap — hogy akkor Csabán azt magyarázták s jelenségből, hogy Achim esillaga alá hanyatlott, sajnos, így is lett.

A pap ezután a családnak minden tagját aposztrofálta és végaszaltta őket. Ezután következett Koren Pál tót beszéde. Nagy hír előzte meg ezt a beszédet és sokan félve néztek elébe. Azt mondták ugyan, hogy ez a forradalmár ösztönű pap, élve az alkalommal, hogy a közigazgatás emberei nem értik a tót nyelvet, Achim népének igazi nyelvét, fel fogja lázítani ezt a gyász minden súlyát alatt annyira izgatott tömeget. Ha így történik, akkor Koren Pál borzasztót cselszákál vala. Nyolcezer ember volt egy épületbe zárva, rekkenő hőségben, és ha ebbe a tömegbe és ebbe a levegőbe izgató szavakat dobnak, nem lehet kiszámítani, mi történik.

De Koren Pál mesterialon odolta meg a feladatát. Nem forradalomra, hanem gyászra izgatott, viszont ezt oly erővel tette, hogy szavainak hatása alatt a tömeg, amely míg Csepregi beszélt, nyugodt volt, borzasztó és le nem írható zokogásban tört ki. Előbb azok sirtak, akik közel voltak a paphoz, utóbb ez a zokogás, mint a szélben az erdő fáinak zizegése, átterjedt a távolabbi körzetekre is, hogy végezetül voltak perczek, amikor egy nagy, hatalmas és egyöntetű zokogás és csuklás mintha ütemre, felverte volna a templom falának még a tégláit is. Gyászbeszédének motójául Koren Pál a Jeremiás próféta első fejezetének tizenkettődik szakaszában előforduló ezt a mondatot választotta: "Ne légyen terhetekre, jöjjetek, lássátok az én bajomat, hogy van éhözám hasonló."

Pompás hasonlattal Sámsonhoz mért ezután Achim Liker Andrást. Mint Sámson, hatalmas testű férfi volt ő is és az ő népeért dolgozott. Mint Sámson, ő is önzetlen volt és nagyerejű, de mint Sámsonnak, ugy őneki is voltak gyarlóságai, így különösen a hevesség és a lobbancónyság. Talán innen volt, hogy két, eddig feddhetetlen jellemű fiatal ember, rossz ösztönöktől és egy rossz politikától felbuzgatva, erőszakkal halállal megfosztotta a

NE TARTSA

FEKTESSE PÉNZÉT BIZONYTALAN ÉRTÉKŰ FÖLDEKBE, KÉTÉS ALAPU ZUGBANKOKBA, FUTÓBANKARÓI KEZÉSBE.

SZEME ELŐTT, HOGY A U. S. TELEPHONE HERALD CO. ÉRTEKPAPIRJAINAK TULAJDONOSAI AZ ELMULT ÉVBEN NÉVLEG MEGÓTSZORÓZTÁK BEFEKTETETT TŐKÉJUKET. VEGYE A U. S. TELEPHONE HERALD (TELEFON HIRMONDÓ) ÖT MILLIÓ DOLLÁR FELEMELT ALAPTŐKÉVEL BIRÓ TÁRSASÁG EREDETI ÉRTEKPAPIRJAIT. — EZEN ELSŐRANGU TÖKEBEFEKTETÉSÉRŐL MAGYARUL IS MINDEN FELVILÁGOSÍTÁST MEGKAP, HA KIVÁNJÁ ÉS IR: Fiscal Agency U. S. Telephone Herald Co. 110 W. 34th STREET - - NEW YORK CITY

vezért, Achim Liker Andrást, az életétől és megfosztották a népet az ő önzetlen vezéréstől. Még majdnem az ágyban feküdt Achim L. Andrást, mikor megölték őt és ez kétszeresen borzalmassá teszi az ő halálát. De halála előtt, amikor Koren Pál uracsorát szolgáltatott Achimnak, ez az igazi férfi meglepő módon mindazoknak, akik ellene vétekettek, tehát azoknak is, akik nejt támasz nélkül hagyták és gyermekeik apjától megfosztották.

A zokogástól megoldott hangok után tót nyelven a "Miert oly borus" kezdetű gyászdalt énekeltek el. Majd megindult a menet. Ez azonban csak nagynehezen történetelt meg. A rengeteg és most már érzelmeiben is felzúgult nép csak nehezkésen és nagyokorra tudott kijutni a templomból, viszont a templom mellett a piazczon szorongó népek miatt csak nagynehezen állhatott elő a halottaskösi. Szinte negyedórába telt, amíg elő lépését megtette ez a menet. Elöl a koszorus-köcsi haladt dusan megrakva koszorusokkal. A piros zászlós gyásztömeghez utazó-utczára, de házról-házra esztárszót cselszákál vala. Nyolcezer ember volt egy épületbe zárva, rekkenő hőségben, és ha ebbe a tömegbe és ebbe a levegőbe izgató szavakat dobnak, nem lehet kiszámítani, mi történik.

Ezután dr. Simonka György gyulai ügyvéd mondott beszédet, majd Mezősi Vilmos, a 48-as szociálista párt nevében, végül Csiszár Kálmán, a hajdusozoboszlói kisbirtokosok és szőlősgazdák nevében bucsuztatta el Achim Andrást.

A beszédek nagy hatással voltak és megismétlődött itt is, ami a templomban, az egyikről a másikra átterjedő zokogás fogta el a tömeget, miközben a beszédek halgattá és miközben beföldelték ennek a rendkívüli és spezialisan magyarországi népegyeszen egészen falusias ház falán egy plakát-foszlány látszott, amely még a tavalyi év tavaszáról való volt és az embereket Achim L. Andrástnak programmbeszédére invitálta. Természetes, hogy a halott parasztkirály gyászó légionának sorában nem egy könyvet indított meg ez a mai napon annyira bájdalmasan anakronisztikus falragasz.

Békésében csak luteránus temetőből is három van. Ezek közül a felsővégebe helyezték el Achim L. Andrást. A sir, amelyen elhelyezték, egészen különös volt. Nagy, széles és öblös sír és hely van benne hagyva Achim hitvese számára is. Belül az egész sírnak olyan a formája, mint egy nagy koporsó és ilyen módon is van ez kibélevé és kikapasztva. Ez elé a sir elé helyezték Achim L. Andrástnak díszes érezkoporsóját, amelyet itt

durva fakoporsóval burkoltak körül.

A sírnál még egyszer megszólalt Koren Pál, aki ezen a szomorú délutánon már annyiszor rezgettette meg a népet a lelkét, ezt a primitív hangszert, amelyen olyan könnyű és egyben mégis oly nehéz játszani, de amelyhez ő olyan kitűnően ért. Ezáltal tót nyelven rövid imát mondott, a mire a hívők sorából ismét felhangzott a tót halottas szoltárt, amely néhány nap óta egy hozzátartozók Csaba levegőjéhez, akár az ákácfaillat, amely oly különösen üdítővé teszi az Alföld vidékének tavaszát. De bármily sokszor is lehetett hallani az utóbbi napokban ezt az éneket ebben a városban, a halottas szoltárnak mindent áttörő szomorúsága és a nép — sirtok között feketelő sok ezernyi parasztság — olyan elementáris erővel hatottak, hogy Seiler szobgábró, aki pedig a rend fenntartására volt ki-rendelve és azért, hogy az esetleges izgató szónoklatoknak elejét vegye, hangosan felzokogott. Elöl a koszorus-kösi, nagy, kopasz ember hangosan zokogott, mint egy gyermek, hangosabban sirt, mint Achim bármelyik híve és ez a kis epizód mindennél jobban jellemzi a gyászó Csabát.

Ezután dr. Simonka György gyulai ügyvéd mondott beszédet, majd Mezősi Vilmos, a 48-as szociálista párt nevében, végül Csiszár Kálmán, a hajdusozoboszlói kisbirtokosok és szőlősgazdák nevében bucsuztatta el Achim Andrást.

A beszédek nagy hatással voltak és megismétlődött itt is, ami a templomban, az egyikről a másikra átterjedő zokogás fogta el a tömeget, miközben a beszédek halgattá és miközben beföldelték ennek a rendkívüli és spezialisan magyarországi népegyeszen egészen falusias ház falán egy plakát-foszlány látszott, amely még a tavalyi év tavaszáról való volt és az embereket Achim L. Andrástnak programmbeszédére invitálta. Természetes, hogy a halott parasztkirály gyászó légionának sorában nem egy könyvet indított meg ez a mai napon annyira bájdalmasan anakronisztikus falragasz.

Békésében csak luteránus temetőből is három van. Ezek közül a felsővégebe helyezték el Achim L. Andrást. A sir, amelyen elhelyezték, egészen különös volt. Nagy, széles és öblös sír és hely van benne hagyva Achim hitvese számára is. Belül az egész sírnak olyan a formája, mint egy nagy koporsó és ilyen módon is van ez kibélevé és kikapasztva. Ez elé a sir elé helyezték Achim L. Andrástnak díszes érezkoporsóját, amelyet itt

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szent naplaja.

Issue: Every afternoon Sundays excepted. Published by the Immigrant Publishing Co., Inc. MICHAEL SINGER Pres. & Treas. B. Fink Secretary. 227 EAST 72nd ST., NEW YORK.

BRANCH OFFICES: Pittsburgh, Pa., Gary, Ind., Passaic, N. J., Philadelphia, Pa., Cleveland, O.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year \$6.00. For the United States, 1 year \$3.00. For Hungary, 1 year \$5.00. Single copy 1 cent, large copy 5 cents.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

THE IMMIGRANT

A Daily devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issue: Every afternoon Sundays excepted. Published by the Immigrant Publishing Co., Inc. MICHAEL SINGER Pres. & Treas. B. Fink Secretary. 227 EAST 72nd ST., NEW YORK.

BRANCH OFFICES: Pittsburgh, Pa., Gary, Ind., Passaic, N. J., Philadelphia, Pa., Cleveland, O.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year \$6.00. For the United States, 1 year \$3.00. For Hungary, 1 year \$5.00. Single copy 1 cent, large copy 5 cents.

A HÉT KRÓNIKÁJA.

MAGYARORSZÁGI KRÓNKA. A MUNKA VILÁGA.

Ami mosolyogni való. — Az öszinte színvallás. — Mit hívunk Magyarországon kulturprogramnak. — Szegény kultúra.

Ha az Amerikában élő magyar végigolvasta az e héten ideérkezett budapesti újságokban a magyar kultusztárcza képviselőházi tárgyalását, illetve azt a — persze terjedelmes szerint — nagy beszédet, amelyet gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter nem annyira a tárczája költségvetésének elfogadtatása érdekében, de a saját kultuszhitvallása megvilágítása végett a parlament (tehát az ország) előtt elszavalt: akkor az amerikai magyar

1. jót mosolygott. 2. azt mondta, hogy hosszasan köntösfalazása ellenére is becsületese ember ez a gróf Zichy János. 3. megállapította, hogy — a szegények szegénye, mit hívunk Magyarországon kulturprogramnak.

Mosolygott az amerikai, például new yorki magyar, mert arra gondolt, hogy ő itt Amerikában soha sem hallott eddiggel szem kultur-órát, sem kultúr-tesztéseket, ellenben, ha kienged bármely utazóra, léptenyomon olyan középületek mellett halad el, amelyekre vagy az "Public School", vagy hogy "Public Library".

Beesületesnek bizonyult az amerikai magyar ítéletében a magyar kultúra legfőbb felügyelője, mert ex-ante eleinte rászokott ugyan és kerülgette a zsinvallást, de azután megegyezte magát, és beesületes, szinte zsidó-ösztinttel olyan kultur-programot adott, hogy bátran elmondhatta volna ugyanazt a Vatikánban is.

A megállapítás pedig, hogy miért a szegények szegénye, amikor egy ország kulturájának, illetve kulturáliságának legfőbb előmozdítója az ugynevezett kulturálit teljesen távol eső, ordán reakciós elveket hirdető: ezt a megállapítást meg kell röviden okolni.

Vagy van kultúra, vagy nincs. A kérdés van, akkor nincs. De csak önmagától lehet vonatkozásban, csak önmagától függhet, csak önmagában és önmaga által fejlődhetik. Nem befolyásolhatják nemzeti elfogultságok, bármilyen jóhiszeműek is azok, nem rányithatják vallási nézőpontok, akár mennyire megérdemlik is azok a tiszteltetelmőségek. A szidó Heine a világ egyik legnagyobb poétája volt, ha haragszik s reá a német értelmelenség és — például — a néhai Tárkányi (alighanem) János bícsi rossz és posztantán üres füzfaverfaragó volt, bár a magyarországi katolikus iskolák tankönyveiben ott van minden rim-tákolmány s bár Simor, az ezeltől való herezeg-örimás külön poétának tartotta it Petőfinél, Guiseppe Verdi slaszának született, de az egész világ és hiába, amerikai Edison, genialitásának termései "az" emberéi.

Mindez pedig egy világért sem új felfedezések gyanánt mondódik itt el: tudja minden valamirevaló eszű és itéletű kamazgyerek: Magyarország kultuszminisztere azonban nem tudja. — Vagy: dehogyan is nem tudja. De ő, kultur-programot adván sem kultúr-ember, hanem egy felekezeti tagja, aki nyíltan hirdeti, hogy ő "keresztény kultúr-ember".

Mindez pedig egy világért sem új felfedezések gyanánt mondódik itt el: tudja minden valamirevaló eszű és itéletű kamazgyerek: Magyarország kultuszminisztere azonban nem tudja. — Vagy: dehogyan is nem tudja. De ő, kultur-programot adván sem kultúr-ember, hanem egy felekezeti tagja, aki nyíltan hirdeti, hogy ő "keresztény kultúr-ember".

Mindez pedig egy világért sem új felfedezések gyanánt mondódik itt el: tudja minden valamirevaló eszű és itéletű kamazgyerek: Magyarország kultuszminisztere azonban nem tudja. — Vagy: dehogyan is nem tudja. De ő, kultur-programot adván sem kultúr-ember, hanem egy felekezeti tagja, aki nyíltan hirdeti, hogy ő "keresztény kultúr-ember".

ber mondott: Mégis mozog a föld! Hogy a pápa mit érzett, amikor a léghajó elrepült felette! Galileinek megint igaz volt: És mégis mozog a föld!...

Carnegie milliókat adott különböző nemzeteknek, hogy azokból a munka hőseit jutalmazzzák meg. A homesteadi — gyilkos, majdnem azt írtuk, hogy hős, külföldre is küldött milliókat és nem veszi észre, hogy szomszédságában, Pennsylvania államban, munkások már több mint egy éve sztrájkban vannak — a szabadságot! Egyéni szabadságukért. Ők eladják munkaejüket, de a meggyőződésüket nem. A bányatulajdonosoknak pedig ez kell. Azt akarják, követelik és parancsolják, hogy az ő rab-szolgáik, szabad embereknek nevezve, csak dolgozzanak. Sokat. Hosszu munkaidőn át. Idejük ne legyen gondolni, hogy van szervezete, ne legyen idejük a szervezethez el is menni. Az egyesülési jogért folyik a harc a szabad Amerikában! Az emberek családotul az egész télen az erdőben tanyáztak, kopáltak és koplalnak, fáznak, szenvednek. De a jogaikból, legtermészetesebb emberi jogaikból nem engednek. Ezek számára Carnegie nem tett alapítványokat. De majd kapnak azok a pribékek, akik már eddig is vagy husz embert lőttek.

Még egyszer fekete. Most azonban a hólygekről lesz szó. Ausztria Krajna tartományában most először gyakorolták a nők a szavazati jogot. A liberális elem erősen dolgozott, de dolgozott az antiliberális elem is. És a laibachiak (a tartomány fővárosa) nem kis ámulatára leszárvatták a klerikálisok — az apácákat, a szentelőket, jámbor szüzeket, akik a zárdái falai közt élve nem tudják mi fán terem a politika, csak gyűlölni tudnak mindent, ami nem klerikális-ultramontán. Kár, hogy nők. Mert ha férfiak volnának, az ember megnondhatná a véleményét, hogy — szavazomárhák.

Egy szerkesztői üzenet néha többet mond, mint egy tucat vezérezékek. Egy német lapban olvasom az üzenetet ezen kérdésre: Igaz-e, hogy Magyarországon a zsebtolvajok adót fizetnek és a rablóknak hatósági engedélyük van? A lap természetesen kivette a kérdést, de jellemző, miként vélekednek Magyarországról. És bizony igaz van a kiváncsi embernek; mert ha az állam csak abból tartaná fenn magát, amit a munkások fizetnek és fizethetnek adt, esakhan! becsúszhatna a boltot. Igaz-e? Lakatos L. László.

A PÉNZTÁROSNÓ MILLIÓJA. Heti nyolcz dollár után egy millió. Atlantából Ga. jelentik, hogy Miss Margaret Ingersoll, egy odaváló kis vendéglő pénztárosnője egy millió dollár örököt és már utban is van New York N. Y. felé, hogy a pénz felvegye. Miss Ingersollnak az apja tizennyolcz évvel ezelőt elűnt, és azóta az anyja is meghalt. A leány maga tartotta fenn magát és néhány éve egy atlantai vendéglőben volt alkalmazva nyolcz dollár heti bérért. Apja, aki esak a ládi vizsálykodások útek el annak idején hazulról, nyugaton élt, milliót szerzett, két év előtt New Yorkban telepedett le, de rövidesen meghalt és hosszú ideig hiába kerestett leányát tette általános örökösévé. Most találta meg Miss Ingersollt, aki nem tartja szükségesnek, hogy a jövőben is heti nyolcz dollárért dolgozzék.

RENKIVÜLI ALKALOM! George Washington nevű gyors hajó csakis FOLYÓ HÓ 8-ÁN Brémába \$29. Küldjön \$2 előleget vagy jelentkezzen EMIL KISS bankházaiban 104 SECOND AVE., CITY

AZ ÉHES KUTYA. Mindenáron lóhust akart enni. New Yorkban, az 1. és 2. ave. között a 68. utcában nagy ribilliót okozott tegnap egy hatalmas bernáthegyi kutya. Eleinte azt hitték, az állat megvesztett, de kiderült, hogy csak megvadult, mert éhes volt. A bernáthegyi utanaszalói minden kocsinak és megharapta a lovakat. Kivált a lovak orrára volt guztusa. Elibe került egy valami őt fonak, leharapott egy darabot az orrukából és megette. A nagy riadalomra rendőrök akarták az állatot ártalmatlanná tenni. Lévdöltek is rá revolverükből, de bár egy félteuzat rendőr próbálkozott vele, nem tudták eltalálni a mindjobbban névtávdult kutyát. Egy rendőrgolyó ellenben könnyen megsebesített egy Josephine Bondi nevű kislányt. Végre, hosszú hajszá után, lelőtték az ebet.

HASZNALD A KÁLYHÁT, mely a legjobb és takarékos. Hogy jó gazdálkodás vezet a sikerhez, annyira igaznak bizonyult, hogy számosan módszeresültelett gondolkodnak, hogy lehetne még az otthonban is akkópp gazdálkodni, hogy a takarékoskodás dacára legyen meg minden bőven. Világosan látható, hogy a takarékoskodás a konyhában kezdődik, mert most már nem létezik felesleges munka és felesleges költség, minőt a gáznak, a szénnek és a fának használata okozott.

A Standard Oil Company az utolsó három évben megkezdte a nép érdekében a gazdálkodást az által, hogy az olajat népszerűsítette és olcsóvá tette. Ez a hatalmas és közismert társaság most a New Perfection olaj-főzőkályhát ajánlja a népek, egy oly modern eszközt, mely időnek, erőnek és pénznek megtakarítását jelenti. Ez a kályha feltétlenül feleslegesé teszi a nehéz munkát, a kényelmetlenséget, a piszkot és a melegséget, amelytől nem lehet megszabadulni, ha gázzal vagy szénvel főzünk. S nemcsak hogy olcsóbb és tisztább, mint minden más kályha, a New Perfection olaj-főzőkályha nem büzik, s a konyhában, nimesen sem füst, sem melegség. Egy pillanat alatt meglehet gyújtani és kioltani. Már maga az a tény, hogy a nagy Standard Oil Company gyártja ezt a kitünő kályhát, feltétlen biztosíték arra nézve, hogy jobb kályhát nem gyárt senki. A Standard Oil Company gyártási alkalmatlóságai oly nagyok, hogy a kályhákát a lehető legolcsóbb áron adhatják.

Olvasóinknak azt tanácsoljuk, hogy győződjenek meg a New Perfection olaj-főzőkályha előnyeiről s minden vásárló meg fogja látni, hogy a révén nemcsak takarékoskodik, de a kényelem élvezetét is részesül.

Olcsó beszélőgépek MAGYAR, NEMET, ROMAN LAPOS LE-MEZEK, TAJTEKIPAR, CIMBALMOR. Kérjen árisztyákát. FAZEKAS LAJOS 328 E. 78 STREET NEW YORK.

CUNARD MAGYAR AMERIKAI VONAL. Eggedül közvetlen halívdonal NEW YORK, BOSTON, MINNEAPOLIS, CHICAGO.

North German Lloyd HAJÓZÁSI TÁRSASÁG. Pompás duplaesavaru gőzcsónok. Rendes hajózás hetenkint: kétszer. Magyar utasok számára külön alkalmatlóságotok. A magyarországi utasok kényelmére a határon: Csaacán, Pozsonyban, Királyhidán és Sopronban ellenőrző-állomások lettek felállítva.

HAMBURG-AMERIKAI VONAL. Pompás duplaesavaru gőzcsónok. Rendes hajózás hetenkint: kétszer. Magyar utasok számára külön alkalmatlóságotok. A magyar utasok kényelmére a határon: Csaacán, Pozsonyban, Királyhidán és Sopronban ellenőrző-állomások lettek felállítva.

Mme. BLUMENFELD 119 Ave. A, New York. PONTOS KISZOLGÁLÁS LEHETO A LEGOLCSÓBB ÁRÁK (H. SZ. SZ.)

VEKONY SZERKEZET 21 ÉKSZER \$50-OS ARANYORA \$2.95 megvásárolja ezt az elegans féri vagy női órákat, melyet van 25 ÉVI JOT-ALLAS. Irja meg, hogy férfi vagy női órákat, dupla vagy egyszeri felület akar-e mi vizsálgat meg-küldjük. Egyelőreze tekint: heti egy \$50-os aranyórával, amelyet csak \$3.95 és a szállítási költséget fizeti. IN-GYENLEN. Ha \$25.00-ért órákat veszel, egy ingyen. Ha a rendeléssel beküldi a \$3.95-t, mi fizetjük a szállítást s ingyen egy új kap.

PÉNZKÜLDÉS HAJÓJEGY ÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEKBEK a legpontosabb és legmegbízhatóbb éy KISS EMIL BANKÁR 104 SECOND AVE NEW YORK Keveset igér Sokat tesz

HAZ Gyilkos betörő Budapest. Matyásföld pest mellett, a Czinkota telken van Mihályffy mérnök, műszaki tanár. A főmérnök pazarul szép lakást tart Matyásföldön a nyári hónapokban kimeni a nyaralójába, évig mindig lakatlan. Most sem tartózkodott dor István vendör volt, hogy a csendes éjszakán, nehogy valaki belvillássa.

Bodor István ezúttal napokban, éjjel tizenegy órákban észrevette, hogy a csipkefüggönyökön gyöngye világlóság szűrővetette magát a vasker-mászott az ablak párt és benézett a szobába. Pillantott meg, kik szék a kezükben éppen a feltörésűn fáradoztak, megkerülte a villót, a lon felkuszott a hálószó-ig, óvatosan befeszítette s beugrott a szobába, szolgálati fegyvert, a szalon felé tartott, ahol dolgoztak. Amikor Bodor, a két betörő rá akartak tiporni, ütötték, de a rendör nagyber, visszaverte támadóit kezdte őket.

A villában feuforgadent. Székek, asztalok, heverték, az egyik szék sikkba rohanfak, felszedte padlársa. Bodor kézfekereit a betörő alá fogta revolverét, egy rító közelbe akarta megéjszakai vendékeket. Már velük s amikor a hálószobában mekként a földre létt, hogy szomszédágnak. A hított, Bodor rájuk szántal a rendőre ugrovarták kezéből a fegyvert, egyik halántékon lötte, lenül összesétt, a betörő elmenekült.

A vészlövészeket megszegi rendör is, aki fudett a Mihályffy-villán későn jött, Bodort végre letlenül találta. Szemő orvos köztözte be a sebekoira tették és bevitestre, a Rókus-órház megjelentek a villában. István esendöröszve nár laure esendör, autójárták a környéket, de telenül.

Az olcsó kalap Budapest. Néhány budapesti Marilla-kivégés olcsó pénzén juthat panama- és egyéb jobb lapokhoz, amelyekkel Be-nó harminckétféves és van huszonegy éves segédek árusítottak. A két kereskedősegéd, Kozma Lajos kaparkere nek Budapestben, a Ká harmadik számú házban te, rájött, hogy raktaírás szék koronát éró kalapja na veszett. Feljelent a kapitányságon és a csakhanan könyomozást jokat Elek és Berkovits ben, másnap pedig te-őket, amint olcsó pénz a lopott kalapokat. A reskedősegeket a rendörtartóztatta és átkísértelályi ügyesség fogháza.

Eltűnt háztulajdo Budapest. A minap tük a budapesti főkapitány hogy a Garap-utca 10. számú házban a Steiner Nánig, 60 éves kén eltűnt lakásáról a látták öt sem hozzatul ismerősei. Steiner ut-gasztusában végzetes k-érte, felesége, született Jozefa, Aligán, furdésk lefuladt a Balatonba, a komor volt, idegbeteg, natoriumban is gyógygát, de eredmény nélkül tűnt ember családja azt Steiner öngyilkos szánd dosott el.

HAZAI DOLGOK

Gyilkos betörők.

Budapest. Mátyásföldön, Budapest mellett, a Czinkotai-ut 31. sz. telken van Mihályffy-József főmérnök, műszaki tanácsos villája. A főmérnök házát berendezett szép lakást tart Mátyásföldön. De csak a nyári hónapokban szokott kimenni a nyaralójába, amely fél évig mindig lakatlan. A telken most sem tartózkodott senki. Bodor István rendőr volt megbízva, hogy a szomszédok vigyázzanak, nehogy valaki behatoljon a villába.

Bodor István ezredelés közben a napokban, éjjel tizenegy óra tájban észrevette, hogy a villából, a csipkefüggönyökön keresztül gyöngye világlósság szűrődik át. A tető felé megrögzött a vaskerítésen, felmászott az ablak parkányzatára és benézett a szobába. Két embert pillantott meg, kik szerszámokkal a kezükben éppen a szekrények feltörését fáradozták. A rendőr megkérülte a vilábl, a másik oldalon felkúszott a hátszoba ablakáig, óvatosan befeszítette az ablakot s beugrott a szobába. Elővette szolgálati fegyverét, elszántan a szalon felé tartott, ahol a betörők dolgoztak. Amikor Bodor belépett, a két betörő ráugrott, le akarták tiporni, ütötték, fogjáták, de a rendőr nagyerejű ember, visszaverte támadóit és üldözni kezdte őket.

A villában feufogattak mindent. Szék, asztalok szanaszét heverték, az egyik szobából a másikká rohantak, felszaladtak a sötét padlásra is. Bodor öve akarta kikergeteni a betörőket. Hóna alá fogta revolverét, egy ruhaszárító kötéllel akarta megkötözni az éjszakai vendégeket. De nem bírt már velük s amikor a betörők újra a földszintre menekültek, kétszer a levegőbe lőtt, hogy jelt adjon a szomszédoknak. A betörők azt hitték, Bodor rájuk lő, halálra szántal a rendőre ugrottak, kicsavarták kezéből a fegyvert és az egyik halántékra lötte. Eszméletlenül összeesett, a betörők pedig elmenekültek.

A véstörvést meghallotta Köszegi rendőr is, aki futva közeledett a Mihályffy-villához. Már későn jött, Bodort véresen, eszméletlenül találta. Szemére László orvos kötözte be a rendőr sebeit, köcsirra tették és bevitték Budapestre, a Rókus-székházba. Ezalatt megjelentek a villában Holczmann István esendőrszervező és Molnár Imre esendő, automobilon bejárták a környéket, de eredménytelenül.

Az olesó kalapok.

Budapest. Néhány nap óta a budapesti Marilla-kávéház hozzápanama- és egyéb jobbfejű kalapokhoz, amelyeket Berkovits Jenő harminéket éves és Elek István huszonegy éves kereskedősek árultak. Időközben a két kereskedőseged gazdájá, Kozma Lajos kalapkereskedő, akinek Budapestben a Károly-körút harmadik számú házában van üzlete, rájött, hogy raktárából ezeröttszáz koronát érő kalapoknak nyomra vesztett. Feljelentést tett a főkapitányságon és a detektívek csakhamar kinyomozták a tolvajok lapot kalapokat. A tolvaj kereskedősegeket a rendőrség le tartóztatta és átkísérte őket a királyi ügyészség fogházába.

Eltűnt háztulajdonos.

Budapest. A minap bejelentették a budapesti főkapitányságon, hogy a Garán-utca huszonhármadik számú háza tulajdonosa, Steiner Nándor, május tizenötödikén eltűnt lakásáról és azóta nem látták őt sem hozzátartozóit, sem ismerőseit. Steinert múlt év novemberében végzettsé katasztrófa érte, felesége született Udvardi József. Aligán, furdésközben belefutott a Balatonba. Azóta buszkomor volt, idegbeteg lett. Szanatóriumban is gyógyította magát, de eredmény nélkül. Az eltűnt ember családja azt hiszi, hogy Steiner öngyilkos szándékkal bujdosott el.

A kurzsló.

Budapest. A budapesti törvényszék a minap vonta felelősségre gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségért Drucker Dezső huszonhárom éves fogtechnikus, aki tavaly július 29-én kelte jogosítvány és hozzájárulás nélkül fogmúvelést végzett Finkel Bertával páciensén s ez a hölgy csak hetek múlva gyógyult meg klinikai operáció és orvosi kezelés után. A vádlott beismerte, hogy a leány szájában műtetet végzett, de tagadta, hogy ő a leányt. Dr. Szirtes Alajos fogorvos műterméből esalta volna el magához azzal az ürüggyel, hogy ő olesóbban csinálja meg a fogat. A bíróság kihallgatva Fenő Emil bankhivatnokot, a leány fivérét, aki a feljelentést megtette. Kihallgatva tovább dr. Máthé Dénes, dr. Apáthy Jenő orvosokat és dr. Arkóvi József egyetemi tanárt, valamint dr. Minich Károly törvényszéki orvosszakértőt. Ezeknek egybehangzó véleménye az volt, hogy a vádlott csakugyan műtetet végzett, még pedig kelte hozzájárulás nélkül. A bíróság Drucker Dezsőt nyolcvan korona pénzbüntetésre ítélte.

Kicsapott diákok.

Arad. Az aradi felsőkereskedelmi iskola több növendéke kéteslírű kávéházakba esábitotta az aradi középiskolák sok tanulóját, akik a kávéházban alkalmazott leányokkal kártyáztak és mulattak. A felsőkereskedelmi iskola tanárstábjára ült tartott, amelyen az iskolának tizenkét növendékét megrögtte és jelentést tett a kultuszminiszternek, akinek döntésével most két tanuló az intézetből kicsaptak. A többi iskolában a vizsgálat folyamatban van.

A szerelmes diák.

Arad. A zágrábi rendőrségtől érkezett távirati jelentés szerint a határrendőrség letartóztatta Hönigsz Dezsőt, az aradi felsőkereskedelmi iskola növendékét, aradi gazdag szülők fiát, aki, mint ezt megírták, néhány nap előtt eltűnt. Hönigsz Dezsőt egy Zágráiban időző ezirkszárságnál találták és arra a kérdésre, hogy miért távozott a szülői háztól, kijelentette, hogy egy műlovarmóba szerelmes. A rendőrség jelentése szerint hazaszállították Hönigsz Aradra.

Ha az anya gyilkos.

Debreczen. A debreczeni esküdtbírósa a minap érdekes bűnügygyel foglalkozott. Berényi Ferencné hosszúpályi birtokosné hallotta hírt a vidéken jól ismert Kocsis Lajosné kuruzsló-asszonyt, akik messze földről keresték fel a betegek. Berényinének Zsófi nevű leánya szerelmi esáladása miatt lett beteg s az anya gyermekét kezelte a tudós nővel. Kocsisné évek óta a legképtelenebb mesékkel áltatta Berényiket s több ezer korona kézpénzt és egyéb értéket esalt ki tőlük honoriárium fejében. A leány állapota nem javult, de Berényi anynyira a hatalmában volt a kuruzslónőnek, hogy nem mert ellene semmit se tenni, mert a lelketlen asszony azzal ijesztette és elmondta, hogy gonosz szellemeket küldi rá, akik megölik a leányt. Berényiné az idei február haváig türe Kocsisné szédítéseit. Egy téli napra megjelent nála a javasasszony és újabb pénzt akart kialsalni, Berényiné nem adott, mire Kocsisné megfenyegette, hogy reggelre meghal a leánya. Erre Berényiné revolvert rántott és lelőtte a javasasszonyt. Ab ügyészség számadékos emberöléssel vádolta Berényinéet. Az esküdték bűnösnek mondták ki ugyan a szándékos emberölésben, azonban arra a kérdésre, hogy Berényiné jogos védekezés miatt követte el tetét, igenel felelték. A veridki eljárást a bíróság felmentette a vádlott asszonyt.

Gyilkos oláhok.

Karánsebes. Az esküdték a napokban itélkezett Urdereán Miklós, Nyisztor és Péter fölött, akik január 14-én Kornyaréven megölték Sándor János pénzügyőri fővigyázót. Sándor egy pénzügyőrvél mulatozás után hazafelé

tartott, mikor Urdereán Miklós kutyái megtámadták. A pénzügyőrök rálőttek a kutyákra, de nem találták. Urdereán ezért oly dühbe jött, hogy elment fogadott fiához, Urdereán Nyisztorhoz és azt mondta neki, hogy a pénzügyőrök agyonlőttek kutyáját és álljanak rajtuk bosszút. Nyisztor és öse, Péter, vasállal, felfegyverkezve jöttek a pénzügyőrök és megsebesítettek. A fővigyázó meghalt sérüléseiből, a pénzügyőrök kórházban sebesült meg. Az esküdték Urdereán Miklóst harmadéleves börtönre, Urdereán Nyisztorot öt évi és Péter négy évi fegyházra ítélte.

A volt paraszvezér letartóztatása.

Lugos. A esendőrség Kádár Antal, a délvideki német parasztság egyesületének, a Bauernvereinnak egyik alapítóját és volt elnökét, a kinek valaha vezető szerepe volt magyarországi paraszmozgalmakban, a minap letartóztatta Lugoson. Mintegy tizenöt esztendővel ezelőtt kezdte meg Kádár Antal a délvideki német parasztság szervezését. Nagy agitációs képségséggel sikerült megalakítania társaisal együtt a Bauernvereint, melynek ma már körülbelül 30.000 tagja és számos fiókegyesület van. Maga Kádár azonban lassankint a zülés útjára jutott. Egy német lapot alapított, de vállalkozást nem sikerült. Összeférhetetlen természete miatt a szövetségből is kitétek és lapja miatt számos becsületértési és rágalmaszi pörbe keveredett. Elment Temesvárról, egy téglagyárat alapított, majd mikor ebbe is belebukott, Budapestre költözött s egyideig ott szerkesztett egy német parasztlapot. Ott is megvált a bújja a hatóságokkal és emiatt eltávozott Budapestről. Ezután Lugosra ment és beállított Vértess Lajos gyógyszerészhez, akinek Hires gulyás-konzervgyára van. Elmondta, hogy képzett vegyész, és alkalmazást kért. Vértess nem teljesítette kérését, mire Kádár ki-kémelte Vértess gyárának összes üzleti titkait. Ezeket most ki akarta használni, de Vértess feljelentette a rendőrségnél, mely most Lugoson letartóztatta.

Szomorú sorozás.

Makó. Végtelenül gyöngye a makói sorozás eredménye. Az első napon 180 állításkötelezettből 30, a második napon kétszázal felüli állításkötelezettből csak 32, és a harmadik napon 246 állításkötelezettből egyetlen egy sem vált be. A sorozó-bizottság, melyet nagyon kellemetlenül lepett meg a gyöngye eredmény, úgy nyilatkozott, hogy hasonló eredményre évente-dek óta nem emlékeznek.

Önsanyargató hadkötelesek.

Nagykikinda. Nagykomlós rovtálmegyei községben husz román legény különösen módon akart megszabadulni a katonaságtól: agyonanyargatták magukat, hogy be ne sorozzák őket. Nagykomlós községben a esendőrség május 14-ikén éjjel megszállta a faluvégi esárdát, amely magányos gyanus volt, mert eszaktól két titkos össejöveteleket tartottak benne. Lesheti állottak a esendőrség és láták, hogy nagy husz román legény tűnik el a esárdák küszöbén. Éjjel után rajtuk lőttek. Egy rajtett szobában találták meg a legényeket szörnyen elesáztató állapotban. A szoba közepén veder volt, amely teig telet volt pálinkával a legények pedig részegen, az álmoságtól ki-dülledt arccal ültek a veder körül. Egy hatalmas terméti oláh ember szeges korbácsot suhogtatva, parancsozgatott a társaságnak. A esendőrség rögtön megkezdte a vallást. Kiderült, hogy a legények szövetségbe kötődtek össze, hogy magukat meg-defele küszással sanyargatva, annyira elpusztuljanak, hogy ne legyenek alkalmasak a katonai szolgálatra. Választottak kapitányt és erős, tagbaszakad nagykomlói paraszot, akinek az volt a feladata, hogy éjjel-nappal megtartsa a szövetség szabályait. Ezek a szabályok arra kötelezték a legényeket, hogy nappal étlen-szomjan dolgozzanak s amikor éjjel összejönnek a esárdában, ott pálinkával telegyák magukat.

Éppen csak annyit egyenek, hogy éhen ne haljanak. Aludniok nem volt szabad. Akik mégis elyüncélt az álom, azt a kapitány adlig korbácsolta a szeges ostorral, amíg életet nem vert beléje. Már hete-ötöta tartott ez a kínzó életmód, a minek következtében a legények szinte esontvázzá soványodtak. A esendőrség nem tartóztatták le a legényeket, de felirták a nevüket s feljelentést tettek ellenük. A nagy-kikindai ügyészség véderő ellen való kihágás miatt megindította ellenük az eljárást, most pedig a szombolyai sorozó-bizottság el-állították őket. Az ezredorvos, aki természetesen tudott arról, milyen módon akartak kibujni a legények a katonasor alól, alaposan megvizsgálta őket, s megállapította, hogy valamennyi berzamasan el van gyengülve, de egy-két heti jó táplálkozással ismét életeros legények lesznek. Ezért a nagy-kikindai legényeket — négy híján, — besorozták katonának.

A szombolyai esendőrség is nyomozott ebben az ügyben s megállapította, hogy a nagykomlói eset nem áll magában, hanem a délvideki szerbek és románok már hosszú évek óta fizik az önsanyargásnak azt a módját, amelyről most lerántották a leplet.

Két mérnök afféra.

Szombathely. Hónapok óta állandóan és sokat foglalkoztatta a szombathelyi mérnöki kart az a vi-szály, amely Langfelder és Vértess államvasuti mérnökök között még Veszprémben kezdődött és amelyben az volt az első intézkedés, hogy mindkettőjüket áthelyezték Szombathelyre. Azután lefolytatták a fegyelmi eljárást, melynek eredménye az volt, hogy Langfelder főmérnök áthelyezését, büntetésnek minősítették, Vértess mérnököt pedig elbocsátották az államvasutak szolgálatából. Ezt a fegyelmi ítéletet a két mérnök megfellebbezte és az ügy most került végleges döntés alá. A másodfoku fegyelmi bíróság Langfelder főmérnököt teljesen felmentette, Vértess mérnököt pedig visszahelyezte állásába és mindössze azzal a büntetéssel sújtotta, hogy egy évre kizárta az előléptetésből.

Letartóztatott szerb újságíró.

Szeged. A szerb radikálisok lapjának, az újvidéki Zastavának egyik munkatársa, Zlatanovics Milutin, több cikket írt a lapjába a károlicai patriárka és az egyházi zsinat ellen. A szegedi törvényszék ez cikkekben foglalt rágalmaszi és becsületértési miatt három hónapi fegyházra ítélte Zlatanovicsot, aki azonban a büntetés elől Szerbiába szökött.

Néhány héttel ezelőtt, mikor már azt hitte, hogy nem keresi a rendőrség, átjött Szerbiából Panosovára és egy ottani vendéglőben mulatott. Felismerték és a szegedi ügyészségre hozták. Itt azután pernek újrafelvételét és szabadlábrahelyezését kérte. A szegedi törvényszék helyt adott a kérelmenek és Zlatanovics jelenlétében kihirdette a határozatot. Zlatanovics éppen el akart távozni, mikor felállt Szapár József királyi ügyész és elmondta, hogy a szerb újságíró a szegedi tábláról és újvidéki törvényszék-ről több ízben sértően nyilatkozott és ezért hatóság elleni rágalmaszi miatt kéri Zlatanovics letartóztatását. A bíróság így is határozott és a már-már szabadlábra helyezett újságíró ismét letartóztatta. Gyilkosság vagy öngyilkosság? Temesvár. Csákovia temesgyei község közelében a Temes folyóban egy női holttestet találtak a minap. A vizsgálat kiderítette, hogy az illető Fróties Andriáné gazdag esákvői özvegyasszony, aki a múlt vasárnap reggel lefűrt indult és azóta nem tért vissza. A temesvári törvényszék vizsgálóbírója a helyszínére utazott, kiderítendő, vajjon gyilkosság, avagy baleset történt-e? Az özvegyasszony kölesön-ügyletekkel szokott foglalkozni és az a gyanus, hogy egyik adósa gyilkolta meg.

A mulatók jegyző.

Selmeczbánya. A selmeczbányai járásbírósnál jegyző volt Kiss Endre, aki a hivatalában so-

TESTVÉR! Ha beteg, rossz a gyomrod, Az arczod sápadt s véred romlott, Ne késs, mert minden óra drága, Lehet, hogy életed lesz az ára! Rendelj New Yorkból minden kaptsz ott — Egy nagy doboz jó Partolaxot, Amely a gyomrod rendbehozza, A véred szennyét is kimossa, S ezzel véget vet minden bajnak, Mik gyomrod miatt háborgatnak. EGY NAGY DOBOZ PARTOLAX EGY DOLLÁR. EGYEDÜL E CZIMEN RENDELHETŐ MEG: PARTOS PATIKA 160 SECOND AVE. NEW YORK

A GLOBE ES COMMERCIAL ADVERTISER New York, szombat, április 22, 1911. Az amerikai munkás a világ legmedegzettebb munkása. Energiájának majdnem felét a kenyérből nyeri, amelyet eszik. Snyder, a minnesotai egyetem tanára, kimerítő kísérletek eredményeképpen mondja: "A kenyér jogosult arra a becslésre, amelyben részesül mert MAJDNEM FELÉT ANNAK AZ ERÉLYNEK ADJA MEG, MELYET AZ AMERIKAI MUNKASAMUNKAJA KÖRÜL KIFEJT." Az Egyesült Államok kormányja megerősíti ezt az öt jelentéseiben. Nincsen kenyér, mely tuljó volna az amerikai munkásnak, ezért követel mindig SHULTS BREAD

maradtak. Nagyon kevesen jelen-vül többször duhajkodott. Né-hányszor elnökileg megintették, akiknek a személyes összeköté-söt fegyelmi alá is vonták. A mult év folyamán is többször pa-viesot, aki azonban a büntetés elől Szerbiába szökött. Néhány héttel ezelőtt, mikor már azt hitte, hogy nem keresi a rendőrség, átjött Szerbiából Panosovára és egy ottani vendéglőben mulatott. Felismerték és a szegedi ügyészségre hozták. Itt azután pernek újrafelvételét és szabadlábrahelyezését kérte. A szegedi törvényszék helyt adott a kérelmenek és Zlatanovics jelenlétében kihirdette a határozatot. Zlatanovics éppen el akart távozni, mikor felállt Szapár József királyi ügyész és elmondta, hogy a szerb újságíró a szegedi tábláról és újvidéki törvényszék-ről több ízben sértően nyilatkozott és ezért hatóság elleni rágalmaszi miatt kéri Zlatanovics letartóztatását. A bíróság így is határozott és a már-már szabadlábra helyezett újságíró ismét letartóztatta. Gyilkosság vagy öngyilkosság? Temesvár. Csákovia temesgyei község közelében a Temes folyóban egy női holttestet találtak a minap. A vizsgálat kiderítette, hogy az illető Fróties Andriáné gazdag esákvői özvegyasszony, aki a múlt vasárnap reggel lefűrt indult és azóta nem tért vissza. A temesvári törvényszék vizsgálóbírója a helyszínére utazott, kiderítendő, vajjon gyilkosság, avagy baleset történt-e? Az özvegyasszony kölesön-ügyletekkel szokott foglalkozni és az a gyanus, hogy egyik adósa gyilkolta meg.

Apponyi és Amerika.

Budapestben, a Sándor-utcai régi országháza, május 17-ikén délután nögyeleti hölgyek és magnásasszonyok jomultak be. Az ülésteremben a jegyzés m-szági nömozgalmak mindenki által kinevetett bajnoknöje, szintén megérkezett: az elbárást végre meg kellett kezdeni. Apponyit láthatóan kellemetlen érztette, hogy ilyen kevés embernek mondhatja el, mit látott Amerikában. Azzal kezdte, hogy nem akarja Amerikát ismét szorgalomban erősen mögöttük

esak el amerikai impresszióit, mert rendkívül kedvező körülmények között járta be az Egyesült Államokat. Előadásokat tartott, a legelőkelőbb társasággal volt együtt és ez jogzimet ad arra, hogy az amerikai néplelekről beszélhessen. Apponyi elmagyarázta, hogy egy hatalmas mozgalom látott Amerikában. A közelet minden vonalon megtszítják a salaktól: a szellemi munkát megöccsülik és a tudományos élet férfait képezik ki a politikára. De ez csak rövid kitérés volt, amely után ismét visszatért a néplelekhez. Csak egy konzervatívizmussal dicsegetni mellett nem hallgathatták el, hogy a viszonyok most nagyon megváltoztak odát. Kevesebb lesz a szabadság, sok a kivándorló és fejlődni kezd a szocializmus. Eről a témáról azonban nem beszélte tovább az előadó, hanem ártért a magyar kivándorlók helyzetére. Az előadásnak egyik kétségkívül legérdekesebb momentumuma az az a megállapítás volt, hogy a kivándorlók azért vándorolnak ki, mert Amerikában jobb a megélhetési viszonyok, mint Magyarországon. Ezután rátért Apponyi Albert a saját amerikai tapasztalataira. Kijelentette, hogy ámbár ellene dolgoztak a pánszlávok, merényletet sohse követtek el. Ezekből egy árva szó sem igaz. Ót megvédtek a magyar hatóságok, amerikai barátai. Végül a békeemogalomról szólt Apponyi röviden, és ezzel az előadása véget ért.

KIS HIRTESEK

Előzetes eljegyzés... Hirdetéseket a... Hirdetéseket a...

RIZSAK JANOS Kozjegyző, pénzzállító és váltóüzlete 129 Second Street, Passaic, N. J.

RÓTH JÓZSEF BANKHÁZAI 401-2 Jerome St., McKeesport, Pa.

ELSŐ MAGYAR REFORMATUS EGYZHÁZ NEW YORKBAN. Tisztelt tagjaink vasnap délután 10 óra...

A Bevándorlót a következő urak képviselik és fel vannak ajánlva előfizetési és hirdetési díjak felvételére és nyújtásására: TÓTH PÁL

Magyar Betegsegélyző Egyletek Szövetkezete. Tagja lehet minden magyar férfi és nő...

ANTAL LAJOS. Ur ez idő szerint Connecticut államban utazik a Bevándorló érdeklében.

ANGOLUL. Tanít irni és beszélni egyetemes hallgatóknak...

DEUTSCH TIVADAR. Ur Pennsylvania keleti részében utazik a Bevándorló érdeklében.

ADLER IGNATZ. 1236 FIRST AVE. 69. UICSA sarkán.

KERESTETIK. Fényképezési műterem bérleti vagy alkalmasság üvegházat...

Hunfalvy Hugó. HITES ÖGYVED ÉS JOGTANÁCSOS. Képzésű hivatal.

JÓ FÖLDEK. Aki jó földet vagy szép birtokot akar venni...

FEUERSTEIN L. ELSŐRANGU NŐI KALAP- ÉS VIRÁGÜZLET. Nagy választék, jó kiszolgálás.

ELADÓ. Alphon N. J. a gyárak közelében egy két családú való 5 éve épült új ház...

Asszonyok és leányok keresetnek. Allandó, tisztá és egészséges munkára magas bérek mellett.

WÁRADY LAJOS. Hazai peres és határon átívelő pontos elintézés.

Bankbetevőkhoz! Megvan-e ön elégedve az a kevés kamattal, amit bankbetétje után kap?

Szabadság. Kévéházban - 1568 Second Ave. - csakán 1908 BAYLE 22 ismerkedőművész WEBER JANOS...

ELSŐRANGU BORBLYÜZLET ÉS FÜRDŐ BATHÓ ISTVÁN tulajdonos. Boulevard-épület, 158-2 Avenue, a 10-ik utca sarkán.

CHICAGOI MAGYAR ORVOS. Dr. Löwinger Ernő. AZ ÖSSZES ORVOSI TUDOMÁNYOK TUDÓSA.

— Igen, ilyenkor. Mért ne jöhetne? Mért ne jöhetne? Mért ne jöhetne? Mért ne jöhetne? Mért ne jöhetne?

Pali. Irta: Hegedűs Gyula. Ezt a különös történetet a vonatban hallottam, egy hosszú éjszaka, amikor sötétben nem hagytak elaludni...

— Ez ugyancsak jól tud aludni — mondta az egyik, egy fekete bajszú, magas, negyvenes férfi — még arra sem ébredt föl, hogy bejöttünk.

„A BEVANDORLO” NAPTARA az 1911. esztendőre. MEGJELENT ÉS OLVASÓINK KEZÉBEN VAN. A Bevándorló Naptára NEM ALL ÖSSZEOLLOZOTT DOLGOKBOL...

— Ez bizony elég nagy baj — mondta a másik közömbösen: neki vetette a fejét az ülés támlájára és lehunyta a szemét. — Ne aludj még, Lajos — mondta — szivjünk el még egy cigarettát.

— Szabadalmakat. HERZOG ZSIGMOND. AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK SZABADALMI HIVATALÁBAN BEJEGYZETT SZABADALMI ÖGYVED ÉS A BUDAPESTI KIR. MEGVEZETÉS VEGZETT OKLEVÉLES MÉRNOK.

Dr. PEKELMAN IZSO. MAGYAR FOGORVOS. 308 EAST 72 STREET, NEW YORK. Az összes fogorvosi műtétet 10 évi jótállás mellett.

BELDEGREEN FÉNYKÉPÉSZ. A LEGJOBB MAGYAR. 32 AVÉ. C. a 3-ik utca sarkán, NEW YORK. Telephone 2962 Orchard.

MONOPOL-KÁVÉHÁZ. ROTH PÉTER, Mgr. 145 MÁSODIK AVE. NEW YORK. A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN.

LEGOLCSÓBB LEGBIZTOSABB. HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE. SCHWABACH és FIA. MAGYAR BANKHÁZA. NEW YORK. 1347 FIRST AVENUE, A 72-İK UTCZA KÖZELÉBEN.

— Igen, ilyenkor. Mért ne jöhetne? Mért ne jöhetne? Mért ne jöhetne? Mért ne jöhetne? Mért ne jöhetne?

Magyar Betegsegélyző Egyletek Szövetkezete. Tagja lehet minden magyar férfi és nő, halálétszám 10000, Tomcsini költés 1000.

„A BEVANDORLO” NAPTARA az 1911. esztendőre. MEGJELENT ÉS OLVASÓINK KEZÉBEN VAN. A Bevándorló Naptára NEM ALL ÖSSZEOLLOZOTT DOLGOKBOL...

— Ez bizony elég nagy baj — mondta a másik közömbösen: neki vetette a fejét az ülés támlájára és lehunyta a szemét.

SZABADALMAKAT. HERZOG ZSIGMOND. AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK SZABADALMI HIVATALÁBAN BEJEGYZETT SZABADALMI ÖGYVED ÉS A BUDAPESTI KIR. MEGVEZETÉS VEGZETT OKLEVÉLES MÉRNOK.

Dr. PEKELMAN IZSO. MAGYAR FOGORVOS. 308 EAST 72 STREET, NEW YORK. Az összes fogorvosi műtétet 10 évi jótállás mellett.

BELDEGREEN FÉNYKÉPÉSZ. A LEGJOBB MAGYAR. 32 AVÉ. C. a 3-ik utca sarkán, NEW YORK. Telephone 2962 Orchard.

MONOPOL-KÁVÉHÁZ. ROTH PÉTER, Mgr. 145 MÁSODIK AVE. NEW YORK. A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN.

LEGOLCSÓBB LEGBIZTOSABB. HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE. SCHWABACH és FIA. MAGYAR BANKHÁZA. NEW YORK. 1347 FIRST AVENUE, A 72-İK UTCZA KÖZELÉBEN.

SZÉPIRODALMI MELLEKLET

LITERARY SECTION OF THE BEVANDORLO

VIII. ÉVFOLYAM, 87. SZÁM.

VIII. YEAR, No. 87.

Másodszor...

Írta: Liptai Imre.

A kaput már régen bezárták és az egész ház elcsendesedett. Az emeleten egymásután oltogatták el a lámpákat és mindenki aludni tért. Itt hamar éjszaka van azokban a három-négyzetes kis "színházak"-ban, amelyekben az emberek maguk játszódnak a közönség nélkül azt a komédiát, vagy drámát, amit nekik az élet egy napra írt. A Seregély-utczában korán szokott befejeződni az "előadás". Tíz óra után már éjszaka van és különösen ebben a házban ritkán esik meg, hogy valaki éjjel után vetődjön haza. Egy szelid májusi éjszakan mégis megtörtént, hogy jóval tíz óra után, hosszas eszengetés hívták a házmestert. Amikor ki nyitotta a kaput, egy zömök emberke jött be a háza és bizony nem volt valami bizalmatlankító a külseje, összegyűrt puha fekete kalapja egy kissé a szemére volt húzva. Kopottas felöltőjén a házmester malteros foltokat látott, mintha a gazdája valami épülő ház pinzében rejtezködött volna idáig. Egy kis kékításként is volt a gyanus embernél, amelyben utazásról hozott holmi is lehetett. De lehetett betörő szerző is.

A házmester egyenesen a szemeibe nézett.

— Mit akar?

Egy szelid, de kissé zavaros szempár hunyorgatott rá a lámpafényben. Nagy fáradtság és egy kevés, hor mutatkozott az idegen nézésében.

— Kérem szépen, itt lakik Veréb úr? — kérdezte alázatosan a házmestertől.

— Mit akar tőle?

— Szeretnék vele beszélni...

— Ilyen későn?

A zömök emberke kissé elgondolkodott és inkább sóhajtott, mint felelt.

— Bizony... már késő van. Ezalatt a házmester lassan mégis csak megállapította, hogy a betörők nem eszengetnek a kapun. De hogy végépp kimerítse feladatának a tekintélyét, még egyszer rákiáltott az idegenre:

— Mi van abban a táskában?

— A halálom, kérem... felelt az idegen a késői vendég, — egy halálom... Fogkefe és talán egy gallér...

— Muga nem lakik itt?

— Nem, kérem szépen.

— Miért jön ilyen későn?

Azt hittem... Hát hogy mondatod, hogy az esküvődről jössz.

— Mert onnan jövök, — felelt a határozottan Szirupka.

— És a feleség?

— A feleségem... nincs feleségem.

— Hát hol van?

— Otthon van. A lakáson.

— Hát van lakásod?

— Hőgyne volna.

— És miért nem vagy otthon?

Szirupka sóhajtott és beledobta a cigarettáját a hamutartóba.

— Nem merek... nem merek hazamenni.

Veréb most már maga is leült és a legnagyobb érdeklődéssel huzódott közelebb Szirupkához.

— A házaságod első éjszakáján nem messze hazamenni? Egy napos férj vagy és éjszaka csavarogsz?

Szirupka a vállait vonogatta.

— Én nem vagyok egy napos férj. Én egy éves férj vagyok.

— De hiszen azt mondtad, hogy ma volt az esküvő?

Szirupka egyszerre a szíve mélyéből el kezdett nevetni. Pereze-

és ez elhallgattatta Szirupkát. Veréb Tamás az író, a második emeleten lakott. Talán egyedül volt már csak ébren a házban, amikor a házmester becsengetett. Maga nyitott ajtót a csengetésre. — Boesánatot kérek nagyságos ur... — szolt rendőri fontoskodással a házmester, előállítva Szirupkát, — ez az ember...

— Szirupka! — szolt közbe Veréb, aki mindjárt fölismerte a vendéget. — Hogy kerülsz te ide? — A házmester elkotródott.

— Kérlek alássan, kedves Tamás... Boesáss meg, hogy ilyen kor zavarlak... Ha alkalmatlan vagyok, csak mondd meg, akkor mindjárt megyek...

— A házmester közöltől nem is hallotta a mentegődzést.

— Honnan kerülsz ide?... Mi van veled?... Gyere, tedd le a felöltődöt...

— Óh, köszönöm, hadt csak... Ugy-e, nem haragszol? — folytatta a mentegődzést Szirupka.

— Valami baj van?... Egy kissé föl vagy dülva... Megállj. Ne arra menj. Ide gyere. — szolt Veréb, a dolgozószobájába kormányozva Szirupkát, aki a fürdő szoba felé tartott. — Új le, beszélj, mi történt veled?

Szirupka tanár ur leült. Minden fáradtságát egy sóhajtaban adta ki, azután bágyadt tekintettel, tétován nézett Veréb Tamásra.

— Szeretnék itt aludni nálad, Veréb jobban szemügyre vette a vendéget.

— Te ittál!

Szirupka lesütötte a szemeit.

— Ittam.

— Hát honnan jössz?

— Az esküvőmről.

A zömök kis tanár nedves, bágyadt tekintettel nézett Verébre, aki annyira meglepődött, hogy nem is tudta hamarjában felelni. Rágyújtott egy cigarettára és Szirupkát is megkínálta. Azután nagy tiüődés között szeliden körholni kezdte Szirupkát:

— Ember, hova zállottél? Te, aki soha életedben nem lumpoltál, nem ittál, most éjszakai alak lettél... őr éve nem láttalak és egyszerre csak bedölsz az ajtómon részegen.

Szirupka tiltakozott. Komolyan nézett Verébre.

— Nem vagyok részeg... Ha azt hiszed, hogy részegség hozott ide, akkor megyek.

Veréb visszatartotta.

— De hiszen össze-vissza beszélsz. Ne haragudj... De olyan különös a tekinteted...

Azt hittem... Hát hogy mondatod, hogy az esküvődről jössz.

— Mert onnan jövök, — felelt a határozottan Szirupka.

— És a feleség?

— A feleségem... nincs feleségem.

— Hát hol van?

— Otthon van. A lakáson.

— Hát van lakásod?

— Hőgyne volna.

— És miért nem vagy otthon?

Szirupka sóhajtott és beledobta a cigarettáját a hamutartóba.

— Nem merek... nem merek hazamenni.

Veréb most már maga is leült és a legnagyobb érdeklődéssel huzódott közelebb Szirupkához.

— A házaságod első éjszakáján nem messze hazamenni? Egy napos férj vagy és éjszaka csavarogsz?

Szirupka a vállait vonogatta.

— Én nem vagyok egy napos férj. Én egy éves férj vagyok.

— De hiszen azt mondtad, hogy ma volt az esküvő?

Szirupka egyszerre a szíve mélyéből el kezdett nevetni. Pereze-

VÁNDORÉNEKEK.

Írta: Szécskay György.

AMERIKÁS HISTÓRIA.

A Kaszás Pistának levél jött hazuról. Örömmel nyult érte, Kinek az írása, kívül nem is nézte, Sietve föltépte...

Bár ne tépte volna.

Valaki azt írta a Kaszás Pistának, Hogy a felesége... Nem hü ám... megcsalja... legény jár be hozzá Estéről-estére...

Bár ne írta volna!

A Kaszás Pistának nem volt maradása, Hazamont bujába... A hajom kesergett: mért hagyta bolondul Az asszonyt magába...?

Bár ne hagyta volna!

Mégis, hogy hazaért a faluja határán Éjszaka ballagott, Remélve hitte, hogy aki a levelet Írta, csak — hazudott...

Bár ne hitte volna!

Az újság megírta... a földik olvasták S beszéltek is róla: A Kaszás portáján hármát ölt meg éjjel A Kaszás golyója...

Eddig van a nóta!

LEVÉL.

Édes kis angyalom! Ugy nézd a levelem, Hogy ez ott iródik, hol minden — idegen: Idegen népek közt, idegen országban, De messze, de távol onnan, hol Hazám van!

Vannak itt is hegyek, vannak itt is folyók, Hazai hegyekhez, folyókhoz hasonlók;

— Ott, Veréb felkelt a helyéről és egy erős spanyol nádat hozott elő a sarokból. Azzal oda állt Szirupka elé:

— Nézd, Szirupka. Én most úgy elverlek téged, hogy egész életre elmegy a kedved a tréfától, és nemesak a tréfától, hanem az italtól is... Te részeg gazember! Hát te ide jössz éjszaka idején; feleségedet az embert azzal, hogy nincs lakásod és azzal kezded el a vendégségedet, hogy bolondod teszel!...

Szirupka nagyot sóhajtott.

— Ugyan kérlek...

Azután összetett kézzel rímádkodva ordított:

— Nem merek hazamenni! Nem érted? Nem merek.

Kért egy cigarettát és halkán folytatta:

— Egy évvel ezelőtt nősültem meg. Csákváron ismerkedtem meg a feleségemmel. Akkor még nem voltam kinevezve... Szegény tanárjelölt voltam és... sokszor ebédeltem a feleségem szüleinél. A kis fiut tanítottam. És Irmával sokszor sétáltunk a templomkertben. Akkor te már pesti ember voltál. Na és én megszerettem Irmát. Bizonyos, hogy szeretem volt, mert pénz nem volt. Ők is szegények voltak. — Megkértem. Ide adták. Persze, az esküvő nem volt valami fényes tők! — kiáltott Veréb, teljesen belezavarodva a dologba.

— Dehogy, kérlek... Hiszen ha még egyszer lehetne... Most csakugyan még egyszer megcsalnék, de éppen az a baj, hogy nem lehet... Ismerem a feleségemet, nagyon káros asszony. Ma az esküvőn végleg szakított velem.

— Az esküvőn?

Itt is száll a felhő, itt is leng a szellő... A dombok lejtője virágos, zöldelő... Hejh! de hol a Mátra, Tokaj, Tisza, Sajó?! Idegen vizeket szánt itt a sok hajó... Nem ismert nagy hegyek komoran merednek S a folyók hajbai másképpen csevegnek; Virág nem ismerős, erdőknek a fája Nem hív, hogy fekdjél, pihenél alája...

Ágyba ha esténként puhába is fekszem, De soká nem zárul le fáradt két szemem! Éberem álmodva merengek gondokban: — Az én kis angyalom otthon ugyan hogy van? Muskáli nyilik-e még a szép kis kertben S gondol-e rám néha az édes kis szentem?... Óh! mintha érezném rezeda illatát, S hallani vélem a tücsök vig nótáját; Óh! mintha arczodat, termeted is látnám... S zokogni kezdek és könnyes lesz a párnám!

Édes kis angyalom! Irhatnék-e többet: Távol kis falutól hullatok sok könnyet... Eszem a kenyéret idegen országban S ott sírok, busulok, ahol meg nem látnak! Carnegie gyárának ezer a kéménye, Az eget nyaldóssa sok izzó lángkéve S acél lángpatakja égeti ki vérem Azóta, mióta remélve kísértem...

Ismerős, ha kérdez, mond, hogy nemsokára Ujra lát elhagyott Hazám szent határa... Jön már a nagy hajó tengernek a hátán S visszavisz, hazavisz tehozad hű mátkám...

Lelkem lesz a lelke: az viszi, ragadja... A kormány-dobogó szívem lesz majd rajta... Iránytúl: szerelmem, lángoló honvágyam... Édes emléim: ringatók majd lágyan... Olyan lesz az egész, mint egy boldog álom, S ébredve magamat már — otthon találok!

— Csak folytasd. Nagyon érdekel.

— Igen, hát eleinte szépen éledgettünk, de aztán Irma egészen megváltozott és attól kezdve az már nem volt éledgélés... Memél többet kerestem a feleségem annál többet követelt. Kültekezett és amellet... bizony nagyon szigorúan bánt velem... — Ne mondd!

— Barátom, az az asszony kezdett engem exereziroztatni, kezdett idomítani. A pénz már a kalapom belésében is megtalálta. De kifogtam rajta, mert aztán az ő kalapjába dugtam el a pénzt, ott soha sem találta meg. Azután a helyzet mindig rosszabbodott... Jött a gyerek. Jó. Egy ideig békeség volt. Hanem később egyszerre csak észrevettem, hogy az én kis Irmuskám egy olyan tökéletes Xantippe, ahogy meg van írva a klasszikusokban, No, de én egy türelmes ember vagyok. Gondoltam, majd megváltozik.

Szirupka letörölte a homlokáról a verejtéket és mély meggyőződéssel folytatta:

— Nagyon sokat nyeltem... — Szegény barátom!

— Nem is képezed... Most hallgass csak ide. Egy hónappal ezelőtt, véglegesítettek az állásomban. Most már egész szép fizetést kaptam. Na, meg lehet belőle élni... Egyszer csak előlított Irma... tudod, egy kicsit szelvényes asszony, de meg kell hagyni, nagyon vallásos, fanatikusan vallásos... Szóval előlított azzal, hogy most már tehetjük, most már van miből, hát esküdjünk meg egyházi szertartással is. Hát mit szólsz hozzá?... Tudod, elkezdett beszélni arról, hogy amikor ő még lány volt és én udvaroltam neki, milyen boldog idő

volt az, hogy mennyit sétáltunk a templomkertben és hogy ő addig nem lesz boldog amíg abban a templomban is meg nem szentelik a házasságunkat...

— És te beleegyezted.

— Honnan tudod? Különben rosszul tudod. Nekem nem kellett beleegyezni. Az egész dolgot a feleségem készítette elő. Ő írt a papunknak, ő kérte a terminust. Ő rendezett mindent. Nekem abszolúte nem volt egyéb dolgom, csak a pénzt kellett oda adni és le kellett menni Csákvárra az esküvőre... Ma délután volt az esküvő.

— Na és mi történt?

— Nagy botrány volt, kedves barátom, óriási botrány. Hiszen ezért vagyok itt... Tudod, úgy álltam ott, mint egy áldozati bárom. Engem csak vittek. Hogy tetszik-e, nem tetszik-e, a kutya se kérdezte. Én tölem különben is már egy éve nem kérdeztek semmit... Hát szó sines róla nagyon diühös voltam. Azt se tudtam mérgemben, hogy mi történt körülöttem... Csak arra emlékszem meg, amikor a pap hozzám fordult és azt kérdezte: "akarod-e hitvesülni Jámbor Irmát?"

Szirupka itt felállt és úgy beszélte tovább:

— Egyszerre valami rózsaszínű szép felhőt láttam magam előtt. Egy felhőt, a mely ragyogott és eltakarai mindent... Mindent azt, hogy én már egyszer megházasodtam, hogy én már férj vagyok, hogy szerenesélen vagyok. Elfelejtettem mindent, csak azt éreztem, hogy most kezembem a jövőm. És csak egyre azt hallottam, hogy végre engem is kérdezzék és azt kérdezik, hogy: "akarod-e hitvesülni Jámbor Irmát?"

Szirupka megragadta Veréb vállait:

— Barátom! Még egy templomban nem ordítottak, mint én. Még ember olyan hangot nem adott, mint én: — Nem! Nem! A mindenit neki!

— Ezt mondtad?

— Ezt.

— Azután mi történt?

— Nem tudom!... Csak arra emlékszem meg, hogy szaladtam és valaki kergetett. Egészen a pályavárig szaladtam, de még ott a pererron is azt kiabáltam: — Nem!... Az árgyélusát neki!

Szirupka ledől a karosszékre, azután kiáltd a szemeinek a fénye és buskomor apátiában szólalt meg:

— Most itt vagyok... Egész este a vendéglőben ültem... Édes barátom, nagyon fáradt vagyok... Szeretnék lefeküdni. Azért jöttem hozzád, mert végre is meg akarlak kérni, intézd el valahogy ezt a dolgot.

— De hogyan?

Szirupka könyörgő hangon sópánkodott:

— Csak békésen...

— Annak csak egy módja van, — szolt Szirupka barátja. — A feleséged is megérkezett?

— Igen. Estefél egyszer elmentem az ablakuk alatt és láttam.

— Akkor azonnal menj haza. Kopogtass az ajtódon és ha a feleséged jelentkezik...

Szirupka nyoszorógye kérdezte:

— Mit mondjak neki?

— Csak egy szót, de nagyon melegen: „igen!"

Két nő.

Írta: Bács Imre.

A leány a nyaralóhelyen megismerkedett egy fiatalemberrel, akit Ráskinak neveztek és nelt beleegyezni. Az egész dolgot a feleségem készítette elő. Ő írt a papunknak, ő kérte a terminust. Ő rendezett mindent. Nekem abszolúte nem volt egyéb dolgom, csak a pénzt kellett oda adni és le kellett menni Csákvárra az esküvőre... Ma délután volt az esküvő.

— Na és mi történt?

— Nagy botrány volt, kedves barátom, óriási botrány. Hiszen ezért vagyok itt... Tudod, úgy álltam ott, mint egy áldozati bárom. Engem csak vittek. Hogy tetszik-e, nem tetszik-e, a kutya se kérdezte. Én tölem különben is már egy éve nem kérdeztek semmit... Hát szó sines róla nagyon diühös voltam. Azt se tudtam mérgemben, hogy mi történt körülöttem... Csak arra emlékszem meg, amikor a pap hozzám fordult és azt kérdezte: "akarod-e hitvesülni Jámbor Irmát?"

Szirupka itt felállt és úgy beszélte tovább:

— Egyszerre valami rózsaszínű szép felhőt láttam magam előtt. Egy felhőt, a mely ragyogott és eltakarai mindent... Mindent azt, hogy én már egyszer megházasodtam, hogy én már férj vagyok, hogy szerenesélen vagyok. Elfelejtettem mindent, csak azt éreztem, hogy most kezembem a jövőm. És csak egyre azt hallottam, hogy végre engem is kérdezzék és azt kérdezik, hogy: "akarod-e hitvesülni Jámbor Irmát?"

Szirupka megragadta Veréb vállait:

— Barátom! Még egy templomban nem ordítottak, mint én. Még ember olyan hangot nem adott, mint én: — Nem! Nem! A mindenit neki!

— Ezt mondtad?

— Ezt.

— Azután mi történt?

— Nem tudom!... Csak arra emlékszem meg, hogy szaladtam és valaki kergetett. Egészen a pályavárig szaladtam, de még ott a pererron is azt kiabáltam: — Nem!... Az árgyélusát neki!

Szirupka ledől a karosszékre, azután kiáltd a szemeinek a fénye és buskomor apátiában szólalt meg:

— Most itt vagyok... Egész este a vendéglőben ültem... Édes barátom, nagyon fáradt vagyok... Szeretnék lefeküdni. Azért jöttem hozzád, mert végre is meg akarlak kérni, intézd el valahogy ezt a dolgot.

— De hogyan?

Szirupka könyörgő hangon sópánkodott:

— Csak békésen...

— Annak csak egy módja van, — szolt Szirupka barátja. — A feleséged is megérkezett?

— Igen. Estefél egyszer elmentem az ablakuk alatt és láttam.

— Akkor azonnal menj haza. Kopogtass az ajtódon és ha a feleséged jelentkezik...

Szirupka nyoszorógye kérdezte:

— Mit mondjak neki?

— Csak egy szót, de nagyon melegen: „igen!"

A leány a nyaralóhelyen megismerkedett egy fiatalemberrel, akit Ráskinak neveztek és nelt beleegyezni. Az egész dolgot a feleségem készítette elő. Ő írt a papunknak, ő kérte a terminust. Ő rendezett mindent. Nekem abszolúte nem volt egyéb dolgom, csak a pénzt kellett oda adni és le kellett menni Csákvárra az esküvőre... Ma délután volt az esküvő.

— Na és mi történt?

— Nagy botrány volt, kedves barátom, óriási botrány. Hiszen ezért vagyok itt... Tudod, úgy álltam ott, mint egy áldozati bárom. Engem csak vittek. Hogy tetszik-e, nem tetszik-e, a kutya se kérdezte. Én tölem különben is már egy éve nem kérdeztek semmit... Hát szó sines róla nagyon diühös voltam. Azt se tudtam mérgemben, hogy mi történt körülöttem... Csak arra emlékszem meg, amikor a pap hozzám fordult és azt kérdezte: "akarod-e hitvesülni Jámbor Irmát?"

Szirupka itt felállt és úgy beszélte tovább:

— Egyszerre valami rózsaszínű szép felhőt láttam magam előtt. Egy felhőt, a mely ragyogott és eltakarai mindent... Mindent azt, hogy én már egyszer megházasodtam, hogy én már férj vagyok, hogy szerenesélen vagyok. Elfelejtettem mindent, csak azt éreztem, hogy most kezembem a jövőm. És csak egyre azt hallottam, hogy végre engem is kérdezzék és azt kérdezik, hogy: "akarod-e hitvesülni Jámbor Irmát?"

Szirupka megragadta Veréb vállait:

— Barátom! Még egy templomban nem ordítottak, mint én. Még ember olyan hangot nem adott, mint én: — Nem! Nem! A mindenit neki!

— Ezt mondtad?

— Ezt.

— Azután mi történt?

— Nem tudom!... Csak arra emlékszem meg, hogy szaladtam és valaki kergetett. Egészen a pályavárig szaladtam, de még ott a pererron is azt kiabáltam: — Nem!... Az árgyélusát neki!

Szirupka ledől a karosszékre, azután kiáltd a szemeinek a fénye és buskomor apátiában szólalt meg:

— Most itt vagyok... Egész este a vendéglőben ültem... Édes barátom, nagyon fáradt vagyok... Szeretnék lefeküdni. Azért jöttem hozzád, mert végre is meg akarlak kérni, intézd el valahogy ezt a dolgot.

— De hogyan?

Szirupka könyörgő hangon sópánkodott:

— Csak békésen...

— Annak csak egy módja van, — szolt Szirupka barátja. — A feleséged is megérkezett?

— Igen. Estefél egyszer elmentem az ablakuk alatt és láttam.

— Akkor azonnal menj haza. Kopogtass az ajtódon és ha a feleséged jelentkezik...

Szirupka nyoszorógye kérdezte:

— Mit mondjak neki?

— Csak egy szót, de nagyon melegen: „igen!"

A leányt ijedség fogta el. A történetekből világosan látta, hogy az özvegy meg akarta hódítani Ráskit s hogy a fiatalember megingott a vonalozom, amelyet iránta érzett. Ráski nem tanusított olyan melegséget vele szemben, mint azelőtt. Nem kereste olyan mohón a társaságát! Nem halmozta el "annyi udvarias-sággal. A leány nyugtalan és izgagott volt. Állandóan Lombosné meg a fiatalember közt tartózkodott, miközben kétségbeesve erőlködött, hogy elvonja Ráski figyelmét az asszonykáról s magára terelje. Az igyekezete meddő maradt. Az özvegy gyönyörű volt. Asszony volt. Egy független nő, aki szabadon cselekedhet mindent, amit akar s akivel szemben semmi felelősség nem hárul egy férfira. Ráski folyton Lombosné körül mozgott. A leányt ritkábban látogatták meg, ellenben annál siríbban lehetett együtt látni őket a sétányon, meg a többi szórakozóhelyen. A leány kétségbeesett. Nagyon szerette a fiatalembert s úgy érezte, hogy meg fog halni, ha az asszonyka elrabolja tőle. A napjai folytonos vergődésből álltak: fölindult, kioldva hánykolódott a helyzetben s tételenül nézte,

